

Република Србија
МИНИСТАРСТВО

ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Број: 002194675 2024 14850 004 002 000 001

Датум: 16.7.2024. године

Немањина 22-26

Београд

РЕПУБЛИЧКИ СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА ЈАВНЕ ПОЛИТИКЕ

Београд

Влајковићева 10

У прилогу акта достављамо на мишљење Предлог уредбе о проглашењу Предела изузетних одлика „Рајац”, са описом граница, графичким приказом и образложењем, који је сходно члану 41а став 2. Закона о заштити природе („Службени гласник РС”, бр. 36/09, 88/10, 91/10-исправка, 14/16 и 95/18-други закон), припремило ово министарство.

Молимо да размотрите наведени акт у што краћем року и мишљење доставите Министарству заштите животне средине, на даљу реализацију.

Прилог: као у тексту

**ПОТПРЕДСЕДНИЦА ВЛАДЕ
И МИНИСТАРКА**

Ирена Вујовић

ПРЕДЛОГ

На основу члана 41а став 2. Закона о заштити природе („Службени гласник РС”, бр. 36/09, 88/10, 91/10-исправка, 14/16, 95/18-др. закон и 71/21) и) и члана 42. став 1. Закона о Влади („Службени гласник РС”, бр. 55/05, 71/05 – исправка, 101/07, 65/08, 16/11, 68/12 – УС, 72/12, 7/14 – УС, 44/14 и 30/18 – др. закон),

Влада доноси

УРЕДБУ

О ПРОГЛАШЕЊУ ПРЕДЕЛА ИЗУЗЕТНИХ ОДЛИКА „РАЈАЦ”

Члан 1.

Предео Рајца се налази у централном делу Србије, на источном ободу Ваљевских планина (Ваљевске Подгорине). Према административној подели територија природног добра припада Колубарском и Моравичком управном округу, ставља се под заштиту и проглашава заштићеним подручјем под именом Предео изузетних одлика „Рајац”, као подручје II категорије односно од великог значаја (у даљем тексту: Предео изузетних одлика „Рајац”).

Члан 2.

Предео изузетних одлика „Рајац”, ставља се под заштиту у циљу заштите и очувања: изузетних предеоних карактеристика; положаја у региону са амбијенталним и еколошким значајем; симбола региона у односу на историјски значај и природне и културне вредности; аутентичности природних карактеристика, садржаних у рељефу, геологији и хидрогеологији, клими и живом свету; природе и природних вредности; станишта потенцијалног NATURA 2000 подручја; репрезентативности и значаја геолошких и хидрогеолошких појава и наслеђа; ефекта нетакнуте очуване природе, као и ефекта ваздушне бање.

Предео Рајца по својим морфоамбијенталним одликама, представља најатрактивнији предео Ваљевских планина и припада српско-балканском макрорегиону, који одликује хетерогени предеони образац. Ову планинску висораван одликују карактеристични геоморфолошки феномени карста.

Предео изузетних одлика „Рајац” карактеришу два значајна објекта хидролошког наслеђа Републике Србије, а то снажно крашко врело Љига и извориште Дичина.

Вегетацију Предела изузетних одлика „Рајац” чине површине обрасле шумама и ливадама, са развијеним различитим типовима шумске вегетације. У нижим деловима, јављају се ксеротермне климатогене заједнице храстова, пре свега, сладуна и цера. На већим надморским висинама смењују се мезофилније варијанте храстових шума (цер, китњак и граб, китњак). Значајно је присуство кострике у густом склопу, на површинама од неколико хектара, које се налазе испод чисте састојине шуме црног граба, што представља праву реткост за читаво подручје Републике Србије. Такође, ретка је и појава заједнице црног граба са костриком, као и састојина букве и црног граба.

Ливаде и пашњаци Предела изузетних одлика „Рајац”, представљају изузетан ресурс овог предела.

Флора и фауна Предела изузетних одлика „Рајац” је разноврсна и представљена ретким и угроженим биљним и животињским врстама, од којих су многе заштићене.

Забележено је укупно 243 биљна таксона, од којих 75 има и национални и међународни значај.

На подручју Предела изузетних одлика „Рајац” пронађене су 3 врсте инсеката из реда тврдокрилаца, које су први пут забележене у подацима о фауни Републике Србије, као и описана нова врста за науку из реда тврдокрилаца (*Coleoptera*), врста *Duvalius (Duvalius) suvoborensis*, која се може наћи само у „Великој пећини у Брезацима” и која се налази на листи строго заштићених врста у Републици Србији.

Са аспекта фауне птица, значајне су врсте птица које су од националне и међународне важности за заштиту. Поред тога, као типичан шумадијски тип предела, Рајац је значајан као централна зона за еколошко повезивање у мрежу значајних подручја у циљу очувања укупног диверзитета врста и станишта у Србији и шире, па се управо због тога сматра да Рајац треба уврстити у потенцијално NATURA 2000 подручје. Забележена је укупно 81 врста птица, од чега су 62 врсте птице гнездачице.

Највећи број врста (65) је строго заштићен, док 16 врста има статус заштићене дивље врсте. Такође, на овом подручју је евидентирано и 14 врста птица са додатка I Директиве о птицама (209/147/EC).

Фауну сисара Предела изузетних одлика „Рајац”, стално или повремено настањује око 51 врста сисара, што чини нешто више од половине врста које су до сада на било који начин регистроване на територији Србије. Најбројнију групу чине слепи мишеви (*Chiroptera*) са 19 присутних врста, а најмању папкари (*Artiodactyla*) са 2 врсте, као и зечеви (*Lagomorpha*) са 1 врстом.

Предео Рајца се налази у оквиру еколошки значајног подручја „Ваљевске планине” (бр. 33), еколошке мреже Републике Србије, значајног за заштиту врста и станишта: EMERALD еколошка мрежа („Сувобор RS0000036”) и одабрано подручје за дневне лептире - *Prime Butterfly Area* (РВА „Маљен – Сувобор”, бр. 39).

Историјски печат и традицију народа Предела изузетних одлика „Рајац”, обележава једино културно добро на овом подручју, споменик културе од националног значаја „Споменик 1300 каплара”, као обележје највеће и најзначајније битке у Првом светском рату, Колубарске битке.

Члан 3.

Предео изузетних одлика „Рајац”, налази се на територији општине Љиг (КО Славковица и КО Ба) и општине Горњи Милановац (КО Полом и КО Горњи Бранетићи).

Површина Предела изузетних одлика „Рајац” износи 1.771,58 ха, од чега је у 540,50 ха (30,51%) у државном власништву, 1.152,77 ха (65,07%) у приватном, 46,38 ха (2,62%) у јавном, 6,11 ха (0,34%) у друштвеном, 25,82 ха (1,46%) у црквеном и другим облицима власништва.

Опис границе и графички приказ Предела изузетних одлика „Рајац”, дати су у Прилогу - Опис границе и графички приказ Предела изузетних одлика „Рајац”, који је одштампан уз ову уредбу и чини њен саставни део.

Члан 4.

На подручју Предела изузетних одлика „Рајац”, утврђују се режими заштите I, II и III степена.

Режим заштите I степена, укупне површине 85,27 ха, односно 4,81% површине Предела изузетних одлика „Рајац”, од чега је 81,23 ха (95,26%) у државној својини и 4,03 ха

(4,74%) у приватој својини и обухвата локалитет „Велика провалија” и налази се на територији општине Љиг (КО Славковица).

Режим заштите II степена, укупне површине 1.029,46 ha, односно 58,11% површине Предела изузетних одлика „Рајац”, од чега је 128,51 ha (12,48%) у државном власништву, 855,16 ha (83,06%) у приватном, 40,76 ha (3,95%) у јавном и 5,08 ha (0,49%) у друштвеном и обухвата следеће локалитете:

1) Локалитет „Плато Рајца” – налази се на територији општине Љиг (обухвата делове КО Славковица и КО Ба) и општине Горњи Милановац (КО Полом);

2) Локалитет „Црквине” – налази се на територији општине Љиг (обухвата део КО Славковица);

3) Локалитет „Кршеви” – налази се на територији општине Горњи Милановац (обухвата део КО Горњи Бранетићи).

Режим заштите III степена, укупне површине обухвата површину од 656,85 ha, односно 37,08%, укупне површине Предела изузетних одлика „Рајац”, обухвата преостали део заштићеног подручја који није обухваћен режимом заштите I и II степена.

Члан 5.

На подручју Предела изузетних одлика „Рајац”, на површинама на којима је утврђен режим заштите III степена, спроводи се проактивна заштита, где се могу вршити управљачке интервенције у циљу рестаурације, ревитализације и укупног унапређења заштићеног подручја, развој села и унапређење сеоских домаћинстава, уређење објеката културно-историјског наслеђа и традиционалног градитељства, очување традиционалних делатности локалног становништва, селективно и ограничено коришћење природних ресурса и простора.

Осим забране радова и активности које су као такве утврђене чланом 35. Закона о заштити природе, на површинама на којима је утврђен режим заштите III степена, забрањује се и:

- 1) изградња индустријских објеката;
- 2) изградња објеката за производњу обновљивих изора енергије у комерцијалне сврхе;
- 3) изградња пољопривредних и других привредних објеката и објеката комуналне, саобраћајне и енергетске инфраструктуре чије грађење и реконструкција или рад може негативно утицати на квалитет ваздуха, вода, земљишта, живог света, шума, лепоте предела и нарушити амбијенталне вредности природног добра и његове околине;
- 4) образовање депонија;
- 5) изградња хидроенергетских објеката (брана – акумулација), укључујући и регулацију и преграђивање водотока или њихових делова;
- 6) промена намене водног, пољопривредног, шумског и ливадског земљишта, осим у случајевима прописаним Законом;
- 7) вршење земљаних, грађевинских, шумарских и других радова којима се могу нарушити естетске и амбијенталне вредности заштићеног простора и погоршати карактеристике и његове примарне вредности;
- 8) каптирање извора;
- 9) извођење свих активности које могу довести до нарушавања постојећих и потенцијалних објеката и елемената геонаслеђа;
- 10) изградња јавних скијалишта, гондола и објеката висинског превоза;

11) изградња и реконструкција стамбених, економских и помоћних објеката пољопривредних домаћинстава и викенд објеката изван грађевинског подручја за која нису донета планска документа;

12) експлоатација минералних сировина у зонама непосредне и уже заштите изворишта водоснабдевања, у близини насеља или туристичког подручја, на подручју или у близини заштићене околине непокретних културних добара;

13) отварање мајдана техничког камена;

14) преоравање земљишта, крчење шума и обављање других радњи на местима и на начин који могу изазвати процесе ерозије и промене изгледа предела;

15) изградња складишта индустријске робе и грађевинског материјала;

16) изградња мањих објеката који служе за сакупљање и складиштење неопасног отпада;

17) изградња септичких јама пропусног типа и свако испуштање отпадних и осочних вода у водотоке и земљиште;

18) чиста сеча шума, осим у случајевима прописаним Законом о шумама;

19) разоравање пашњака и ливада;

20) уношење инвазивних и алохтоних врста.

Радови и активности ограничавају се на:

1) изградњу мањих објеката туристичког смештаја, угоститељства и туристичке инфраструктуре у традиционалном стилу, а на основу планске документације;

2) формирање шумских и пољопривредних монокултура;

3) изградњу, одржавање, односно реконструкцију постојећих јавних, сеоских и шумских путева;

4) начин газдовања на површинама на којима се истраживањима потврди присуство строго заштићених дивљих биљних и животињских врста, које су ретке и угрожене и за које су потребне додатне мере заштите;

5) уређење, одржавање и реконструкција заштићених и других културно-историјских објеката и њихове околине;

Члан 6.

На подручју Предела изузетних одлика „Рајац”, на површинама на којима је утврђен режим заштите II степена спроводи се активна заштита ради очувања и унапређења природних вредности, посебно кроз мере управљања популацијама дивљих биљака и животиња, одржање и побољшање услова у природним стаништима и традиционално коришћење природних ресурса.

Осим забране радова и активности, које су као такве утврђене чланом 35. Закона о заштити природе и члана 5. ове уредбе, у режиму заштите II степена забрањује се и:

1) изградња и реконструкција стамбених, економских и помоћних објеката пољопривредних домаћинстава и викенд објеката изван грађевинског подручја за која нису донета планска документа;

2) површинска и подземна експлоатација минералних сировина;

3) отварање мајдана техничког камена;

4) извођење геолошких истраживања која подразумевају израду истражних објеката (бушотине, раскопи, усеци, засеци и сл.);

5) измена морфологије терена, односно извођење радова који би могли да униште или наруше геоморфолошке и хидролошке карактеристике подручја, као и станишта строго заштићених, ретких и угрожених биљних и животињских врста;

6) превођење вода и измена хидродинамичких карактеристика и режима потока и река, као и сви други радови и интервенције које могу утицати на измену хидролошког режима подземних и површинских вода;

7) предузимање радњи и активности које би уништиле, измениле или нарушиле геоморфолошке и хидролошке карактеристике водопада Црквине;

8) редовно газдовања односно, спровођење само санитарне сече, ради заштите изворишта на површинама у 48, 49 и 50-ом одељењу ГЈ „Рајац–Острвица”;

9) прекид склопа јачих рамера до периода потпуне зрелости састојине као и дужином подмладног раздобља од 20 година приликом извођења сеча обнављања

10) преоравање земљишта, крчење шума и обављање других радњи на местима и на начин који могу изазвати процесе ерозије и промене изгледа предела;

11) постављање табли и других обавештења на стаблима;

12) неконтролисано сакупљање лековитог биља;

13) постављање осматрачница и видиковаца за посетиоце у непосредној близини гнезда ретких и угрожених строго заштићених врста птица и места размножавања других ретких и угрожених дивљих врста животиња;

14) сакупљање и стављање у промет свих врста биљака и животиња из уредбе којом се уређује стављање под контролу коришћења и промета дивље флоре и фауне;

15) сакупљање, оштећење, хватање, убијање и узнемиравање свих врста биљака и животиња из правилника којим се прописује проглашење и заштита строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива.

Радови и активности ограничавају се на:

1) активности на извођењу хитних и неопходних санационих шумских радова након акцидентних ситуација приликом ветролома, ветроизвала, пожара, каламитета инсеката и слично;

2) употребу инсектицида у пољопривреди применом метода интегративне и биолошке заштите усева;

3) примену одговарајућих биолошких мера против фитопатолошких и ентомолошких обољења шума;

4) активности у вези са унапређењем популација ретких и угрожених биљних и животињских врста;

5) изградњу, доградњу, адаптацију и реконструкцију постојећих економских објеката у функцији пољопривредне производње и за потребе пољопривредних домаћинстава;

6) одржавање јавних, сеоских и шумских путева;

7) уређење, одржавање и реконструкцију заштићених и других културно-историјских објеката и њихове околине.

Члан 7.

На подручју Предела изузетних одлика „Рајац”, на површинама на којима је утврђен режим заштите I степена спроводи се строга заштита, којом се омогућавају процеси природне сукцесије и очување станишта и животних заједница у условима дивљине.

Осим забране радова и активности које су као такве утврђене чланом 35. Закона о заштити природе и чл. 5. и 6. ове уредбе, у режиму заштите I степена забрањује се и:

- 1) сви радови и активности, осим научних истраживања и строго контролисаних активности усмерених ка очувању и унапређивању постојећег стања екосистема;
- 2) коришћење природних ресурса;
- 3) изградња објеката.

Радови и активности ограничавају се на:

- 1) научна истраживања и праћење природних процеса;
- 2) контролисану (бројно, временски и просторно) посету у образовне, рекреативне и општекултурне сврхе;
- 3) обележавање граница;
- 4) спровођење заштитних, санационих и других неопходних мера у случају пожара, елементарних непогода и удеса, појава биљних и животињских болести и пренамножавања штеточина, уз сагласност министарства надлежног за послове заштите животне средине (у даљем тексту: Министарство).

Члан 8.

Предео изузетних одлика „Рајац” поверава се на управљање Туристичкој организацији Љиг (у даљем тексту: Управљач).

У обављању законом утврђених послова управљања заштићеним подручјем, Управљач је овлашћен и дужан нарочито да: организује чуварску службу; обележи заштићено подручје и подручје заштитне зоне; донесе план управљања, годишњи програм управљања и акт о унутрашњем реду и чуварској служби; води евиденције о природним вредностима и људским активностима; обавештава кориснике заштићеног подручја о могућностима за обављање радова и активности; учествује у поступку утврђивања накнаде за ускраћивање или ограничавање права коришћења; издаје сагласности и одобрења; прати стање и води евиденције о природним вредностима, непокретностима и људским активностима; утврђује и наплаћује накнаде за коришћење заштићеног подручја.

Члан 9.

Очување, унапређење, одрживо коришћење и приказивање природних и других вредности Предела изузетних одлика „Рајац” спроводи се према плану управљања који доноси Управљач на период од десет година (у даљем тексту: План управљања), са садржином и на начин прописан законом којим се уређује заштита природе.

План управљања садржи циљеве и приоритетне задатке очувања повољног стања заштићеног подручја, као и превентивне мере заштите од пожара у складу са законом којим се уређује заштита од пожара и прописима донетим на основу тог закона.

План управљања Управљач доноси и доставља Министарству најкасније у року од десет месеци од дана ступања на снагу ове уредбе.

У поступку давања сагласности на План управљања, Министарство прибавља мишљења министарстава надлежних за послове науке, просвете, туризма, просторног планирања, водопривреде, рударства, пољопривреде, шумарства и финансија.

Управљач је дужан да једном у три године анализира спровођење Плана управљања и остварене резултате и по потреби изврши његову ревизију.

До доношења Плана управљања, Управљач врши послове на основу годишњег програма управљања који је дужан да донесе и достави Министарству на сагласност у року од 60 дана од дана ступања на снагу ове уредбе.

Годишњи програм управљања из става 6. овог члана садржи нарочито: сажет приказ природних и других вредности заштићеног подручја, циљева заштите и одрживог коришћења, могућности и ограничења за њихово остваривање; детаљан приказ годишњих задатака на чувању, одржавању, унапређењу, приказивању и одрживом коришћењу заштићеног подручја за потребе науке, образовања, рекреације и туризма и укупног социоекономског развоја; приказ конкретних послова на изради и доношењу управљачких докумената, првенствено Плана управљања, акта о унутрашњем реду и чуварској служби и акта о накнади за коришћење заштићеног подручја; приказ задатака на обележавању заштићеног подручја, заснивању информационог система и противпожарној заштити; приказ субјеката и организационих и материјалних услова за извршења програма, висине и извора потребних финансијских средстава.

Члан 10.

Управљач је дужан да обезбеди спровођење режима заштите, односно унутрашњи ред и чување заштићеног подручја у складу са правилником о унутрашњем реду и чуварској служби који доноси уз сагласност Министарства у року од шест месеци од дана ступања на снагу ове уредбе.

У оквиру садржине прописане Законом о заштити природе, правилником се ближе утврђују забрањени радови и активности, као и правила и услови обављања радова и активности који су допуштени на подручју Предела изузетних одлика „Рајац”.

Правилник се објављује у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Члан 11.

Управљач је дужан да на прописан начин обележи Предела изузетних одлика „Рајац”, његове спољне границе и границе површина, односно локалитета са режимом заштите I, II и III степена најкасније у року од годину дана од дана ступања на снагу ове уредбе.

Управљач је дужан да у сарадњи са Републичким геодетским заводом и Заводом за заштиту природе Србије, изврши идентификацију граница Предела изузетних одлика „Рајац”, на терену, дигиталној ортофото карти и катастарском плану, у року од 12 месеци од дана ступања на снагу ове уредбе.

Члан 12.

Управљач ће у року од две године од дана ступања на снагу ове уредбе изградити софтверско решење о природним и створеним вредностима, непокретностима, активностима и другим подацима од значаја за управљање Предела изузетних одлика „Рајац”.

Члан 13.

Висину накнаде за коришћење Предела изузетних одлика „Рајац”, својим актом утврђује управљач, у складу са законом који дефинише накнаде за коришћење јавних добара.

Члан 14.

Управљач је дужан да у року од шест месеци од дана ступања на снагу ове уредбе, формира Савет корисника у циљу међусобне сарадње и обезбеђивања интереса локалног становништва и других корисника заштићеног подручја.

Члан 15.

Забране и ограничења прописане овом уредбом, не односе се на војне објекте, комплексе, инсталације и приступне путеве, који су изграђени или се планирају градити за потребе Војске Србије, као и активности које Војска Србије изводи или ће изводити за потребе одбране Републике Србије.

Члан 16.

Средства за спровођење Плана управљања Предела изузетних одлика „Рајац”, обезбеђују се из буџета Републике Србије, од накнаде за коришћење заштићеног подручја, прихода остварених обављањем делатности Управљача и из других извора у складу са законом.

Члан 17.

Планска документа, планови, програми и основе из области рударства, енергетике, саобраћаја, шумарства, ловства, управљања рибљим фондом, водопривреде, пољопривреде и туризма и других делатности од утицаја на природу, а који се односе на коришћење природних ресурса и простора у заштићеном подручју Предела изузетних одлика „Рајац”, усагласиће се са Просторним планом Републике Србије, овом уредбом и Планом управљања из члана 10. ове уредбе.

Планови, програми и основе из става 1. овог члана, доносе се уз предходну сагласност министра надлежног за послове заштите животне средине.

Члан 18.

Ова уредба ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

05 Број:

У Београду, 2024. године

В Л А Д А

ПРЕДСЕДНИК

Милош Вучевић, с.р

ОПИС ГРАНИЦА И ГРАФИЧКИ ПРИКАЗ
ПРЕДЕЛА ИЗУЗЕТНИХ ОДЛИКА „РАЈАЦ”*1. Границе Предела изузетних одлика „Рајац”*

Граница Предела изузетних одлика „Рајац” почиње од међе катастарских парцела бр. 2664/1 (КО Славковица) и 121/3 (КО Горњи Бранетићи) код локалитета Липовац у смеру југоистока пратећи границу к.п. бр: 121/3, 121/1, 122/2, 125 (КО Горњи Бранетићи) до међе са к.п. бр. 126/2 (КО Горњи Бранетићи) одакле мења смер ка југу пратећи границу к.п. бр. 125 са једне и к.п. бр: 126/2 и 126/1 (КО Горњи Бранетићи) са друге стране до пута (к.п. бр. 130) који сече у тачкама: $Y=7443606,71$ $X=4889030,70$ и $Y=7443605,77$ $X=4889025,66$ до к.п. бр. 124 и даље наставља у истом смеру границом к.п. бр: 124, 128 са једне и к.п. бр. 130 (некатегорисани пут) са друге стране до некатегорисаног пута к.п. бр. 3060. Одавде граница мења смер у правцу запада и иде границом к.п. бр: 128, 115/2, 115/1, 114, 95 са једне и к.п. бр. 3060 (некатегорисани пут) са друге стране, а затим поново скреће ка северу пратећи некатегорисани пут к.п. бр. 85 са једне и к.п. бр: 95 и 86 до тачке у којој пресеца пут к.п. бр. 85 у тачкама: $Y=7442919,72$ $X=4889186,09$ и $Y=7442919,82$ $X=4889188,73$ одакле поново наставља ка западу границом катастарских општина КО Славковица (општина Љиг) и КО Горњи Бранетићи (општина Горњи Милановац), и то границом к.п.бр: 84, 83, 81/1, 80, 79, 78, 76, 75 (КО Горњи Бранетићи) са једне и к.п. бр: 2670, 2671, 2672, 2673, 2674/1, 2674/2 опет 2674/1 и 2651/1 (КО Славковица) са друге стране све до некатегорисаног пута к.п. бр. 3003 (КО Славковица) који пресеца у тачкама: $Y=7442156,54$ $X=4889156,54$ и $Y=7442153,49$ $X=4889145,88$ па наставља према југозападу путем к.п. бр. 3003, са једне и к.п. бр. 2680 и 2682 (КО Славковица) са друге стране све до тремеђе к.п. бр. 3003 и 2682 (КО Славковица) и к.п. бр. 3105 (КО Горњи Бранетићи) одакле наставља границом катастарских општина Славковица и Горњи Бранетићи границом к.п. бр: 2682, 2683, 2684, 2685, 2680 (КО Славковица) са једне и некатегорисаног пута - к.п. бр: 3105 (КО Горњи Бранетићи) са друге стране до тремеђе к.п. бр. 2680, 2687 (КО Славковица) и к.п. бр. 3105 (КО Горњи Бранетићи) са друге стране одакле пресеца овај пут у тачкама: $Y=7441622,74$ $X=4888754,70$ и $Y=7441623,19$ $X=4888750,51$ и наставља у смеру југоистока кроз КО Горњи Бранетићи границом к.п. бр. 3 са једне и к.п. бр: 4, 5/2, 5/3, 7, 6, 8/1, 8/2, 8/3, 21 са друге стране све до пута 3059 који пресеца у тачкама са координатама: $Y=7442077,23$ $X=4888551,30$ и $Y=7442081,01$ $X=4888554$ и наставља границом к.п. бр: 22/2, 26, 28, 27/2, обухватајући комплетну к.п. бр. 27/1 и враћајући се на пут к.п. бр. 3059 одакле наставља у правцу југоистока к.п. бр: 3059, 35/1, 1006, 1005 са једне и к.п. бр: 27/2, 33/1, 33/2, 34/1, 34/2, 34/3, 35/2, 1010/2, 1008/1, 1008/2, 39/1, 39/5, 997 са друге стране све до пута к.п. бр. 3059 који поново пресеца у тачкама са координатама: $Y=7442385,65$ $X=4888291,95$ и $Y=7442381,60$ $X=4888291,04$. Граница прати локални пут к.п. бр. 3059 као и к.п. бр. 1004/1 са једне и к.п. бр: 1004/4, 1004/3, 1004/2 са друге стране у смеру северозапад до тремеђе к.п. бр. 1004/1, 1004/2 и 3 одакле граница поново мења смер у правцу југоистока пратећи к.п. бр. 3 са једне и к.п. бр: 1004/2, 1004/3, 1004/4, 1003, 1001, 3059, 1002, 998, 992/2, 992/1, 993, 3084, 991 са друге стране све до пута к.п. бр. 3084 који пресеца у тачкама са координатама: $Y=7442647$ $X=4888006,02$ и $Y=7442652,53$ $X=4888010,33$ обухватајући к.п. бр. 1014 која се граничи са к.п. бр: 993, 995, 39/1, 104/1, 104/2, 1051/3, 1051/7, 1051/5, 1051/1, 3061, 1034, 1016, 1015, 1024, 1025 и враћајући се на пут к.п. бр. 3084 који опет пресеца у тачкама са координатама: $Y=7442674,02$ $X=4887888,25$ и $Y=7442671,61$ $X=4887885,01$.

Одавде граница поново прати к.п. бр. 3 са једне и к.п. бр. 3084, 1030/2, 1030/1, 1122 са друге стране све до тачке са координатама: Y=7442785,783 X=4887719,34 одакле наставља у смеру запада пресецајући к.п. бр. 3 у тачкама са координатама:

Y	X
7442772,12	4887729,76
7442746,95	4887738,45
7442725,68	4887741,15
7442701,11	4887747,74
7442678,94	4887754,33
7442652,28	4887760,32
7442630,40	4887765,71
7442605,24	4887775,00
7442583,97	4887788,48
7442557,30	4887803,16

до тачке са координатама: Y=7442516,96 X=4887805,10 где излази на локални пут к.п. бр. 3084 који пресеца у тачкама са координатама: Y=7442513,01 X=4887806,19 и Y=7442500,45 X=4887805,78 одакле наставља у смеру запада границом к.п. бр. 990 са једне и к.п. бр. 3084 све до тачке са координатама: Y=7442337,86 X=4887754,90 где пресеца к.п. бр. 3 у тачкама са следећим координатама:

Y	X		
7442313,42	4887746,54	7441659,11	4887711,97
7442304,16	4887745,21	7441663,91	4887679,23
7442290,35	4887743,24	7441669,03	4887630,28
7442274,18	4887743,24	7441663,27	4887593,90
7442262,19	4887743,24		
7442243,62	4887749,83		
7442225,04	4887751,63		
7442204,37	4887751,03		
7442183,70	4887753,73		
7442170,51	4887756,43		
7442137,86	4887758,52		
7442072,34	4887769,00		
7442026,51	4887770,60		
7442013,78	4887773,50		
7441971,00	4887783,23		
7441952,11	4887785,05		
7441921,96	4887790,56		
7441902,91	4887789,13		
7441784,46	4887781,39		
7441775,08	4887778,00		
7441710,27	4887766,16		
7441666,37	4887758,17		
7441654,96	4887766,08		
7441646,12	4887771,56		
7441649,93	4887766,02		

до тачке са координатама: $Y=7441660,96$ $X=4887573,75$ и локалног пута к.п. бр. 3081 одакле наставља у смеру запада границом к.п. бр. 1158/1 са једне и 3081 са друге стране до тачке са координатама: $Y=7441377,06$ $X=4887551,28$ где пресеца пут и наставља левом страном пута к.п. бр. 3081 и границом к.п. бр: 1140/1, 1353, 1338, а затим границом к.п. бр. 1337, 1158/1, 1311, опет 1158/1, 1339/3, 1339/7 са једне и к.п. бр: 1332/1, 1335/3, 1335/6, 1335/1, 1334/1, 1335/7, 1335/5, 1335/4, 1335/2, 1336/2, 1336/1, 1312, 1310, 1308, 1307, 1306/2, 1306/1, 1306/3, 1301, 1158/2, 1292, 1291, 1290 са друге стране до тачака са координатама: $Y=7440600,48$ $X=4888258,89$ и $Y=7440600,26$ $X=4888262,84$ у којима пресеца локални пут к.п. бр. 3105 и долази до саме границе катастарских општина Горњи Бранетићи (општина Горњи Милановац) и Славковица (општина Љиг). Овде граница мења смер у правцу запада пратећи границу ове две катастарске општине све до тромеђе катастарских општина Горњи Бранетићи, Славковица и Полом тј. к.п. бр. 3105 (КО Горњи Бранетићи), 1858 и 1863 (КО Полом) и 2922/2 (КО Славковица) одакле наставља границом КО Славковица и КО Полом ка западу све до тачке са координатама: $Y=7439271,18$ $X=4888527,14$ одакле нагло мења смер ка југу и пресеца локални пут к.п. бр. 1858 (КО Полом) до тачке са координатама: $Y=7439271,1$ $X=4888523,6$ настављајући границом к.п. бр: 50/14, 50/3, 50/15, 50/4, 54/1, 56/1, 56/2, 58/1, 224/6, 224/2, 224/7 са једне и к.п. бр: 50/5, 74/1, 73/3, 58/2, 60, 61, 62, 63, 64/1, 64/2, 65, 223 са друге стране (све у КО Полом). Овде граница поново мења смер и наставља ка западу границом к.п. бр: 224/7, 224/8, 224/3, 233, 234, 229, 230, 33, 30, 29, 28, 18, 15, 17, 16 са једне и к.п. бр: 240/2, 239/2, 238/2, 237, 232, 231, 32, 31, 1873 са друге стране до тромеђе к.п. бр.: 17, 16, 1873 тј. тачке са координатама: $Y=7441660,96$ $X=4887573,75$ у којој пресеца локални пут к.п. бр. 1873 до тромеђе к.п. бр. 376/2, 378 и 377 одакле наставља ка југозападу границом к.п. бр: 378, 379/7, 379/6, 379/5, 379/1 са једне и к.п. бр: 376/2, 376/3, 376/4, 376/5 са друге стране до тромеђе к.п. бр. 376/5, 379/1 и 393 па овде поново мења смер и наставља у правцу запада границом к.п. бр: 379/1, 381, 385, 383/3, 386, 388/3, 388/2, 388/4, 389, 467/1 (КО Полом) са једне и к.п. бр.: 393, 392, 391/1, 391/2, опет 393, 468 (КО Полом) са друге стране све до тачака са координатама: $Y=7436844,30$ $X=4888114,48$ и $Y=7436845,39$ $X=4888119,57$ у којима пресеца локални пут - к.п. бр. 1862 (КО Полом) тј. к.п. бр. 2666 (КО Ба). Одавде граница добра наставља границом ове две катастарске општине на запад све до тромеђе к.п. бр. 393, 479 и 480/2 (КО Полом) где мења смер испрва ка југу а затим ка западу границом к.п. бр: 479, 478, 481/2, 481/1 са једне и к.п. бр. 393 са друге стране до тачака са координатама: $Y=7435368,81$ $X=4888059,98$ и $Y=7435367,04$ $X=4888064,7$ у којима пресеца локални пут (к.п. бр. 2664) враћајући се поново на границу катастарских општина Ба и Полом и пратећи пут к.п. бр. 2664 са једне и к.п. бр. 2441, 2439, 2653, 2438/1, 2438/2, 2434, 2433, 2432, 2379/1, 2380 (КО Ба) са друге стране. Одавде граница наставља у смеру северозапада границом к.п. бр: 2380, 2396/1, 2396/2, 2391/1, 2352/2, опет 2391/1, 2353, 2351/1, 2350/1, 2355/1, 2355/2, 2355/3, 2355/4 и опет 2355/1 са једне и к.п. бр: 2651 са друге стране до тромеђе к.п. бр: 2355/1, 2356/2 и 2651. Овде граница мења смер и наставља ка североистоку границом к.п. бр: 2356/2, 2356/3, 2356/1, 2622, 2357, 2276, 2277/3, 2277/1, 2272, 2287/2, 2287/1, 2288/2, 2288/1, 2289/1, 2289/2, 2249, 2248, 2247/1, 2650, 2294, 2295, 2226, 2225, 2228, 2230, 2232/2, 2232/3, 2232/2, 3323/4, 2232/1, 2198/3, 2198/2, 2197/1, 2197/2, 2196/2, 2196/3, 2196/1, 2195, 2191/3, 2188, 1812, 1811, 837, 1366/1 са једне и к.п. бр: 2651, 2275, 2277/2, 2270, 2269, 2271, 2245/3, 2242/1, 2241/2, 2231/1, 2231/2, 2231/3, опет 2241/2, 2241/4, 2241/3, 2241/1, 2233/2, 2233/4, 2233/1, 2233/5, 2233/3, 2184, 2185, 2186, 2187, 832, 836, 834, 833, 1362, 1363/1, 1365 са друге стране до тачака са координатама: $Y=7435044,72$ $X=4890100,98$ и $Y=7435047,72$ $X=4890103,11$ у којима пресеца регионални пут (к.п.бр. 2622) наставља границом к.п.

бр. 1367 са једне и к.п.бр.1368 са друге стране до тачака са координатама: Y=7435066,79 X=4890116,19 и Y=7435071,45 X=4890118,40 у којима пресеца некатегорисани пут (к.п. бр. 2623) одакле наставља ка југу границом к.п.бр. 2623 са једне и к.п. бр: 1383/1, 1387, 1388, 1393/2, 1393/1, 1844, 1394/1, 1394/2 са друге стране све до међе к.п. бр. 1394/2, 1842/2 и 2622. Овде граница мења смер и наставља према истоку границом к.п. бр: 1842/2, 1842/1, 2603/2, 1842/3, опет 1842/1, 1920/1, 1919, 1872, 1873, 1874, 2631 да једне и к.п. бр: 1394/2, 2622, 2603/1, 2629, 1864, 1867, 1868, 1869, 1870, 1871/2, 1871/1, 1918, 1875 са друге стране до тачака са координатама: Y=7436066,15 X=4889651,10 и Y=7436070,39 X=4889651,04 у којима пресеца некатегорисани пут (к.п. бр. 2631) и наставља на исток границом к.п. бр: 1883/1, 1883/2, 1907/3, 1907/2, 1907/1, 1905, 1904, 1899, 1898/1, 1898/2, 1898/3, 1892, 1886, 1753, 1688, 1686/5, 1670, 1675, 1676, 1678, 1684 са једне и к.п. бр: 1882, 1488/1, 1488/2, 1488/3, 1501, 1500, 1885, 1666/3, 1666/4, 1669/4, 1669/1, 1669/2, 1669/3, 1672, 1671, 1673, 1674, 1679, 1683, 1682 са друге стране до тачака са координатама: Y=7437268,78 X=4889690,14 и Y=7437274,55 X=4889686,93 у којима пресеца некатегорисани пут (к.п. бр. 2634) и наставља ка истоку границом к.п.бр: 1693, 1716/1, 1716/2, 1716/3, 1704/1, 1702/1, 1703, 1719, 1718/2, 1718/1, 1717, 1735/1, 1734/2, 1708/4 са једне и к.п. бр: 1694, 1715, 1695, 1701/2, 1701/1, 1704/5, 1711, 1710/2, 1710/1, 1709, 1708/3 са друге стране све до некатегорисаног пута к.п. бр. 2660 одакле креће ка југу границом к.п. бр 2660 и 1708/4 све до тачака са координатама: Y=7437993,80 X=4889764,30 и Y=7438000,37 X=4889764,62 у којима пресеца некатегорисани пут (к.п. бр. 2660). Одавде граница наставља ка истоку кроз катастарску општину Славковица и то границом к.п. бр: 1783/2 и 1783/1 са једне и к.п. бр. 1782/3 до тачака са координатама: Y=7438125,46 X=4889801,74 и Y=7438129,52 X=4889802,49 у којима пресеца некатегорисани пут (к.п. бр. 1742) и наставља у смеру истока границом к.п. бр: 1742, 1777/2, 1777/1, 1823/2, 1817/7, 1817/1, 1817/3, 1828, 1829, 1816/3, 1815/1, 1833, 1836/1 са једне и к.п. бр: 1776/3, 1776/2, 1790/1, 1823/1, 1825, 1817/5, 1817/6, 1816/4, 1816/2, 1816/1, 1831, 1813/1, 1813/2, 1815/2, опет 1813/2, 1835/2, 1835/3, 1836/3 са друге стране све до тачака са координатама: Y=7439015,78 X=4889870,2 и Y=7439016,78 X=4889863,79 у којима пресеца некатегорисани пут (к.п. бр. 2995) и наставља у смеру истока границом к.п. бр: 1837, 1838/7, 1838/1, 1842/1, 1842/2, 1852/10, 1852/14, 1852/8, 1883/1, 1882/2, 1895, 1855/3, 2287/2, 2287/1, 2289, 2298 са једне и к.п. бр: 2295, 1838/6, 1838/2, 1844, 1852/16, 1852/7, 1852/15, 1882/1, 1880, 1855/6, 2282 са друге стране до тачака са координатама: Y=7439667,28 X=4889853,02 и Y=7439671,21 X=4889855,54 у којима пресеца пут (к.п. бр. 2998) и даље наставља на североисток границом к.п. бр: 2281/1, 1181/2, опет 2281/1, 2279, 2278/1, 2278/2, 2277, 2276/1, 2302 са једне и к.п. бр: 2298, 2275/1, 2303/1, 2303/2, 2276/2, 3008/1 са друге стране до тачака са координатама: Y=7440029,61 X=4890014,42 и Y=7440035,91 X=4890020,16 у којима пресеца регионални пут (к.п. бр. 3008) и наставља у смеру истока границом к.п. бр: 2315/6, 2315/5, 2314, опет 2315/5, 2328/2, 2328/3, 2326/6, 2349/2, 2347, 2348/3, 2346/1, 2352/6, 2350/7, 2350/1 са једне и к.п. бр: 2311/2, 2311/1, 2313/1, 2313/2, 2256, 2255, 2331, 2326/3, 2343, 2344, 2345, опет 2344, 2346/2, 2998 са друге стране све до тремеђе к.п. 2350/1, 2362 и 2998 где пресеца к.п. бр. 2998 (некатегорисани пут) у тачкама са координатама: Y=7440638,35 X=4889834,48 и Y=7440641,88 X=4889842,43 и наставља у смеру истока границом к.п. бр: 2374, 2375, 2376 са једне и к.п. бр: 2389, 2386, 2385/1, 2385/2, 2384, 2382 са друге стране до међе к.п. бр: 2382, 2376 и 2400 где пресеца некатегорисани пут к.п.бр. 2400 у тачкама са координатама: Y=7440818,6 X=4889935,22 и Y=7440821,81 X=4889936,28 и наставља у смеру истока границом к.п. бр: 2378, 2436, 2437, 2438, 2440, 2442, 2445 са једне стране и к.п. бр: 2381, 2380, 2997, 2435, 2434/2, 2434/1, 2439, 2443/1, 2444, 2997 са друге стране

до тачака са координатама: Y=7441172,77 X=4889877,06 и Y=7441178,73 X=4889884,62 у којима пресеца некатегорисани пут (к.п. бр. 2997) и даље наставља на североисток границом к.п. бр: 2449, 2446/1, 2446/2, 2447, 2448, 2453/1, 2457/1 са једне и к.п. бр: 2425, 2426, 2454, 2999, 3000 са друге стране до тачака са координатама: Y=7441480,10 X=4890192,96 и Y=7441485,36 X=4890188,20 у којима пресеца некатегорисани пут (к.п. бр. 3000) и наставља у смеру истока границом к.п. бр: 2510/3, 2511/2, 2512/4, 2512/1, 2522/6, 2522/7, 2522/8, 2512/3, 2512/5, 2512/6, 2518/2 са једне стране и к.п. бр: 2510/2, 2511/1, 2522/1, 2522/2, 2522/5, 2523, 2521, 2518/1 са друге стране до тачака са координатама: Y=7442095,73 X=4890113,68 и Y=7442099,54 X=4890113,86 у којима пресеца некатегорисани пут (к.п. бр. 3003) и наставља у смеру истока границом к.п. бр: 2651/20, 2651/19, 2651/18, 2552, 2549/2, 2551/2 са једне и к.п. бр: 3003, 2546, 2547, 2548, 2549/3, 2551/3 са друге стране до тачака са координатама: Y=7442297,33 X=4890258,07 и Y=7442299,78 X=4890259,2 у којима пресеца некатегорисани пут (к.п. бр. 3002) и наставља ка истоку границом к.п. бр: 2556/2, 2555/2, 2554, 2651/1 са једне и к.п. бр: 2556/3, 2555/3, 2555/1, 2558, 2560/2, 2560/1, 2561, 2600/1, 2601/3, 2602, 2603, 2606, 2650/1, 2648, 2649, 2557, 2646/1, 2646/2, 2644, 2651/33 са друге стране до тачака са координатама: Y=7442758,96 X=4890084,33 и Y=7442760,81 X=4890075,56 у којима пресеца к.п. бр. 2651/1 и наставља ка прво ка југу а затим ка североистоку границом к.п. бр: 2651/4, 2651/16, 2651/15, 2652/1, 2652/2, 2653/2, 2651/7, 2651/13, 2651/8, 2651/12, 2651/11, 2651/10, 2651/9 са једне и к.п. бр. 2651/1 са друге стране коју опет пресеца у тачкама са координатама: Y=7443003,81 X=4890175,66, Y=7443075,54 X=4890176,9 и Y=7443119,07 X=4890221,82. Овде граница наставља у правцу североистока границом к.п. бр. 2651/1 са једне и к.п. бр: 2544, 2656/2, 2656/1 са друге стране све до некатегорисаног пута к.п. бр. 3011 који пресеца у тачкама са координатама: Y=7443301,45 X=4890439,84 и Y=7443322,71 X=4890415,77 одакле наставља границом ове катастарске парцела на југ све до међе катастарских парцела бр. 2664/1 (КО Славковица) и 121/3 (КО Горњи Бранетићи) тј. почетне тачке описа границе овог добра.

2. Границе површина и локалитета у режиму заштите I и II степена

2.1. Границе режима заштите I степена

Граница локалитета почиње на међи к.п. бр. 1833, 1836/1 и 2943 КО Славковица одакле креће у правцу југа пратећи спољну границу к.п. бр. 2943 са једне и границу к.п. бр: 1836/1 1836/4, 1836/5, 2995, 2944/2, 2944/1, 2944/3, 1840/1, 1839, 1841, 1885, 1886, 1887/3, 1888, 1889, 1890, 2775, 2788/3, 2788/2, 2789, 2790/1, 2791, 2792, 2795/2 са друге стране до међе катастарских парцела 2795/2, 2795/9 и 2943. Граница затим мења смер у правцу југозапада и прати спољну границу к.п. бр. 2943 са једне и к.п. бр: 2795/9, 2795/8, 2978, 2979/1, 2977, 2976/2, 2971, 2972, 2967, 2966, 2965/3, 2965/1, 2965/2, 2964/2, 2964/1 са друге стране све до међе катастарских парцела 2964/1, 2959/2, 2958/1 и 2943 одакле граница мења смер у правцу северозапада границом к.п. бр. 2943 и 2948 са једне и к.п. бр: 2958/1, 2958/2, 2956, 2955/1, 2955/2, 2953, 2952/3, 2952/1, 2951, 2952/4, 2949/2, 2950, опет 2949/2, 2949/3 до међе катастарских парцела 2943, 2949/3 (КО Славковица) и к.п. бр. 1727 (КО Ба) тј. до границе катастарских општина Славковица и Ба. Одавде граница наставља ка северу границом ове две катастарске општине тј. спољном границом к.п. бр. 2943, 2946 и 2947 (КО Славковица) до међе к.п. бр. 1947, 2946 и 3014 одакле поново мења смер у правцу истока спољном границом к.п. бр: 2946, 1785, 2943, 1788, 1789/2, 1820, опет 2943 са једне и к.п. бр: 3014, 1784/1, 1786/1, 1787, 1789/2, 1777/2, 1777/1, 1821/4, 1821/2, 1821/3, 1818/2,

1818/3, 1827, 1828, 1829, 1816/3, 1815/1 и 1833 са друге стране све до почетне тачке описа тј. међе к.п. бр. 1833, 1836/1 и 2943.

Укупна површина у режиму заштите I степена износи 85,27 ха или 4,91% од укупне површине ПИО „Рајац“.

У овом режиму налази се 1 локалитет.

По катастарској подели овај локалитет обухвата: КО Славковица (општина Љиг) катастарске парцеле број: 1785, 1788, 1820, 2943, 2945, 2946, 2947, 2948.

2.2. Граница режима заштите II степена

2.2.1. ЛОКАЛИТЕТ ПЛАТО РАЈЦА

По катастарској подели овај локалитет обухвата у: КО Ба катастарске парцеле бр.: 837, 1366/1, 1366/2, 1686/1, 1686/2, 1687/1, 1687/2, 1687/3, 1687/4, 1689, 1690/1, 1690/2, 1691/3, 1721, 1722, 1723, 1724/1, 1725/1, 1725/2, 1726, 1727, 1728, 1729/1, 1729/2, 1729/3, 1730, 1731/1, 1731/2, 1732/1, 1732/2, 1732/3, 1733/1, 1733/2, 1733/3, 1735/1, 1735/2, 1736, 1737/1, 1737/2, 1737/3, 1738/1, 1738/2, 1739/1, 1739/2, 1740/1, 1740/2, 1741/1, 1741/2, 1742, 1743/1, 1743/2, 1743/3, 1743/4, 1744/1, 1744/2, 1744/3, 1744/4, 1745/1, 1745/2, 1745/3, 1745/4, 1745/5, 1745/6, 1745/7, 1746/1, 1746/2, 1746/3, 1746/4, 1746/5, 1746/6, 1746/7, 1746/8, 1747, 1748/1, 1748/2, 1749/1, 1749/2, 1750/1, 1750/2, 1750/3, 1751, 1754/1, 1754/2, 1755, 1756, 1757/1, 1757/10, 1757/11, 1757/2, 1757/3, 1757/4, 1757/5, 1757/6, 1757/7, 1757/8, 1757/9, 1758/1, 1758/2, 1758/3, 1758/4, 1759/1, 1759/2, 1759/3, 1759/4, 1760, 1761/1, 1761/2, 1761/3, 1761/4, 1761/5, 1761/6, 1761/7, 1762, 1763/1, 1763/2, 1764, 1765/1, 1765/2, 1765/3, 1765/4, 1765/5, 1766/1, 1766/2, 1766/3, 1767, 1768/1, 1768/2, 1768/3, 1769, 1770, 1771/1, 1771/2, 1772/1, 1772/2, 1772/3, 1773, 1774/1, 1774/2, 1775/1, 1775/2, 1776, 1777, 1778/1, 1778/2, 1778/3, 1778/4, 1778/5, 1778/6, 1778/7, 1779/1, 1779/2, 1780/1, 1780/2, 1780/3, 1780/4, 1780/5, 1781, 1782, 1783/1, 1783/2, 1783/3, 1784/1, 1784/2, 1785/1, 1785/2, 1786, 1787, 1788, 1789/1, 1789/2, 1789/3, 1790/1, 1790/2, 1791, 1792, 1793, 1794, 1795, 1796, 1797/1, 1797/2, 1797/3, 1797/4, 1797/5, 1799/1, 1799/2, 1799/3, 1799/4, 1800, 1801, 1802, 1803, 1804/1, 1804/2, 1805, 1806, 1807, 1808, 1809, 1810, 1811, 1812, 1813, 1814, 1815, 1816, 1817/1, 1817/2, 1818, 1819, 1820, 1821, 1822/1, 1822/2, 1823, 1824, 1825/1, 1825/2, 1825/3, 1825/4, 1826, 1827, 1828, 1829, 1830, 1831/1, 1831/2, 1832, 1833, 1834, 1835, 1836, 1837/1, 1837/2, 1837/3, 1837/4, 1838, 1839, 1840, 1841, 1887, 1888, 1889, 1890, 1891, 1893, 1894, 1895/1, 1895/2, 1896/1, 1896/2, 1897/1, 1897/2, 1897/3, 1897/4, 1897/5, 1897/6, 1900, 1901, 1902, 1903/10, 1908/1, 1908/2, 1908/3, 1908/4, 1909, 1910, 1911/1, 1911/2, 1911/3, 1911/4, 1912, 1913, 1914, 1915, 1916, 1917/1, 1917/2, 1917/3, 1917/4, 1920/2, 1921, 1922, 1923, 1924/1, 1924/2, 1925, 1926/1, 1926/2, 1927, 1928/1, 1928/2, 1929, 1930/1, 1930/2, 1930/3, 1930/4, 1931/1, 1931/2, 1931/3, 1931/4, 1932, 1933, 1934, 1935, 1937, 1938, 1939/1, 1939/2, 1940, 1941/1, 1941/2, 1942, 1943, 1944/1, 1944/2, 1944/3, 1945/1, 1945/2, 1945/3, 1946, 1947/1, 1947/2, 1947/3, 1947/4, 1947/5, 1947/6, 1948, 1949, 1950/1, 1950/2, 1951, 1952/1, 1952/2, 1953/1, 1953/2, 1954, 1955, 1956, 1957, 1958, 1959, 1960, 1961, 1962, 1963/1, 1963/2, 1964/1, 1964/2, 1965/1, 1965/2, 1966, 1967, 1968/1, 1968/2, 1968/3, 1968/4, 1968/5, 1969/1, 1969/2, 1970/1, 1970/2, 1970/3, 1970/4, 1971/1, 1971/2, 1972, 1973, 1974, 1975/1, 1975/2, 1976, 1977/1, 1977/2, 1977/3, 1977/4, 1977/5, 1978/1, 1978/2, 1979/1, 1979/2, 1980/1, 1980/2, 1981, 1982/1, 1982/2, 1983, 1984/1, 1984/2, 1985/1, 1985/2, 1986, 1987, 1988/1, 1988/2, 1989/1, 1989/2, 1989/3, 1990, 1991, 1992, 1993/1, 1993/2, 1993/3, 1994/1, 1994/2, 1995, 1996, 1997/1, 1997/2, 1998, 1999, 2000, 2001/1, 2001/2, 2002/1, 2002/2, 2003, 2004/1, 2004/2, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011/1, 2011/2, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017/1, 2017/2, 2018, 2019/1, 2019/2, 2020, 2021, 2022/1, 2022/2, 2022/3, 2023, 2024, 2025, 2026, 2027, 2028, 2029, 2030, 2031, 2032,

2033, 2034, 2035/1, 2035/2, 2035/3, 2036, 2037/1, 2037/2, 2038, 2039, 2040/1, 2040/2, 2040/3, 2041, 2042/1, 2042/2, 2043, 2044, 2045, 2046, 2047, 2048/1, 2048/2, 2049/1, 2049/2, 2050/1, 2050/2, 2050/3, 2051, 2052/1, 2052/2, 2053/1, 2053/2, 2054/1, 2054/2, 2055/1, 2055/2, 2056/1, 2056/2, 2057, 2058, 2059, 2060, 2061, 2062/1, 2062/2, 2062/3, 2062/4, 2063/1, 2063/2, 2064/1, 2064/2, 2064/3, 2065/1, 2065/2, 2065/3, 2065/4, 2066/1, 2066/2, 2067/1, 2067/2, 2067/3, 2067/4, 2068, 2069, 2070, 2071/1, 2071/2, 2071/3, 2072, 2073, 2074, 2075, 2076, 2077, 2078, 2079, 2080/1, 2080/2, 2081/1, 2081/2, 2081/3, 2082/1, 2082/2, 2082/3, 2083/1, 2083/2, 2083/3, 2084, 2085/1, 2085/2, 2086, 2087, 2088, 2089, 2090/1, 2090/2, 2091/1, 2091/2, 2092, 2093, 2094, 2095, 2096, 2097, 2098/1, 2098/2, 2099/1, 2099/2, 2100, 2101/1, 2101/2, 2102, 2103/1, 2103/2, 2104/1, 2104/2, 2105, 2106, 2107/1, 2107/2, 2107/3, 2108/1, 2108/2, 2109/1, 2109/2, 2109/3, 2109/4, 2110, 2111, 2112/1, 2112/2, 2112/3, 2113, 2114/1, 2114/2, 2114/3, 2115/1, 2115/2, 2116, 2117, 2118, 2119, 2120, 2121, 2122/1, 2122/2, 2122/3, 2122/4, 2123/1, 2123/2, 2124/1, 2124/2, 2124/3, 2124/4, 2124/5, 2124/6, 2125, 2126, 2127, 2128, 2129/1, 2129/2, 2129/3, 2130, 2131, 2132, 2133/1, 2133/2, 2134/1, 2134/2, 2134/3, 2134/4, 2135, 2136/1, 2136/2, 2136/3, 2137, 2138, 2139, 2140, 2141, 2142, 2143/1, 2143/2, 2144/1, 2144/2, 2145, 2188, 2189, 2190, 2191/1, 2191/2, 2191/3, 2192, 2193, 2194/1, 2194/2, 2195, 2196/1, 2196/2, 2196/3, 2197/1, 2197/2, 2197/3, 2197/4, 2199, 2200, 2201, 2202, 2203, 2204, 2205, 2206, 2207, 2208, 2209, 2210, 2211, 2212, 2213, 2214, 2215, 2216/1, 2216/2, 2217, 2218/1, 2218/2, 2219/1, 2219/2, 2219/3, 2220, 2222/1, 2222/2, 2224, 2247/1, 2247/2, 2248, 2249, 2272, 2277/1, 2278/2, 2278/3, 2278/4, 2279, 2283/1, 2283/2, 2283/3, 2283/4, 2284, 2285, 2286/1, 2286/2, 2287/1, 2287/2, 2288/1, 2288/2, 2289/1, 2289/2, 2290, 2291, 2292, 2293/1, 2293/2, 2293/3, 2294, 2295, 2296, 2297, 2298, 2299, 2300, 2301/1, 2301/2, 2301/3, 2301/4, 2302/1, 2302/2, 2302/3, 2302/4, 2302/5, 2303, 2304, 2305/1, 2305/2, 2306/1, 2306/2, 2306/3, 2307/1, 2307/2, 2308/1, 2308/4, 2309/1, 2309/2, 2310/1, 2310/2, 2311, 2312/1, 2312/2, 2313/1, 2313/2, 2313/3, 2313/4, 2314/1, 2314/2, 2315/1, 2315/2, 2316/1, 2316/2, 2317, 2318/1, 2318/2, 2319, 2320, 2321, 2322, 2323, 2324, 2325/1, 2325/2, 2325/3, 2326/1, 2326/2, 2326/4, 2326/5, 2327, 2328, 2329, 2330, 2331, 2332/1, 2332/2, 2332/3, 2332/4, 2333/1, 2333/2, 2333/3, 2334, 2335/1, 2335/2, 2335/3, 2335/4, 2335/5, 2336, 2350/1, 2351/1, 2352/1, 2352/2, 2353, 2354, 2355/1, 2355/2, 2355/3, 2355/4, 2368, 2370, 2371, 2372, 2373, 2374, 2375, 2376, 2377/1, 2377/2, 2378/1, 2378/2, 2379/1, 2379/2, 2380, 2381/1, 2381/2, 2381/3, 2381/4, 2381/5, 2382/1, 2382/2, 2382/3, 2383/1, 2383/2, 2384/1, 2384/2, 2384/3, 2385/1, 2385/2, 2385/3, 2386/1, 2386/2, 2386/3, 2386/4, 2386/5, 2386/6, 2386/7, 2387, 2390/1, 2390/2, 2391/1, 2391/2, 2392, 2393/1, 2393/2, 2394, 2395, 2396/1, 2396/2, 2414/1, 2414/2, 2415, 2416, 2417, 2418, 2419, 2420, 2421, 2422, 2423, 2424, 2425, 2426, 2427/1, 2427/2, 2427/3, 2428/1, 2428/2, 2429, 2430/1, 2430/2, 2431, 2432, 2433, 2434, 2435, 2436/1, 2436/2, 2438/1, 2438/2, 2439, 2440, 2441, 2442, 2443, 2444, 2445/1, 2445/2, 2446, 2447/1, 2447/2, 2448, 2449, 2450/1, 2450/2, 2451, 2452, 2453, 2454, 2455, 2456, 2457, 2458, 2459/1, 2459/2, 2460/1, 2460/2, 2460/3, 2461, 2462, 2463, 2464/1, 2464/2, 2464/3, 2464/4, 2465/1, 2465/2, 2466, 2467/1, 2467/2, 2468/1, 2468/2, 2468/3, 2469, 2470, 2471, 2472, 2473, 2474, 2475, 2476, 2477, 2478, 2479, 2480, 2481, 2482, 2483, 2484, 2485, 2486, 2487, 2488/1, 2488/2, 2489, 2490, 2491, 2492, 2493, 2494, 2496, 2497, 2498/1, 2498/2, 2499, 2500, 2501, 2502, 2503, 2504, 2505, 2506, 2507, 2508/1, 2508/2, 2508/3, 2508/4, 2509/1, 2509/2, 2512/1, 2512/2, 2513, 2514, 2515/1, 2515/2, 2516, 2517/1, 2517/2, 2518, 2519, 2520/1, 2520/2, 2521/1, 2521/2, 2521/3, 2522, 2523, 2524, 2525/1, 2525/2, 2526, 2527/1, 2527/2, 2527/3, 2528, 2529, 2530, 2531, 2532, 2533, 2534/1, 2534/2, 2535, 2536, 2537/1, 2537/2, 2538, 2539, 2540, 2541/1, 2541/2, 2541/3, 2542, 2543/1, 2543/2, 2544, 2545, 2546, 2547, 2548, 2549, 2550, 2551, 2552, 2553, 2554/1, 2554/2, 2554/3, 2555, 2556, 2557, 2558, 2559/1, 2559/2, 2559/3, 2560, 2561, 2562, 2563, 2564, 2565, 2566, 2567, 2568, 2569, 2570, 2571, 2572, 2573, 2574, 2575, 2576, 2577, 2578, 2579,

2580, 2622 (део), 2632, 2634 (део), 2644, 2645, 2646, 2647, 2648, 2649, 2650, 2652, 2653, 2654, 2660 (део), 2661, 2664 (део), 2666 (део), 2667.

КО Полом катастарске парцеле бр.: 1, 2, 3, 4/1, 4/2, 5, 6/1, 6/2, 7, 8, 9/1, 9/2, 9/3, 9/4, 10/1, 10/2, 11, 12/1, 12/2, 13, 14/1, 14/2, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21/1, 21/2, 22, 23, 24, 25, 26/1, 26/2, 26/3, 27/1, 27/2, 28, 29, 30, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39/1, 39/2, 39/3, 39/4, 39/5, 40/1, 40/2, 40/3, 40/4, 40/5, 40/6, 41, 42/1, 42/2, 42/3, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 50/1, 50/12, 50/14, 50/15, 50/2, 50/3, 50/4, 50/9, 51, 52, 53, 54/1, 54/2, 55, 56/1, 56/2, 56/3, 57, 58/1, 224/1, 224/2, 224/3, 224/4, 224/5, 224/6, 224/7, 224/8, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 233, 234, 235, 381, 382, 383/1, 383/2, 383/3, 383/4, 384, 385, 386, 387, 388/1, 388/2, 388/3, 388/4, 389, 390/1, 390/2, 390/3, 390/4, 390/5, 467/1, 467/2, 478, 479, 480/1, 480/2, 481/1, 481/2, 1858 (део), 1859, 1861, 1862 (део), 1865 (део), 1873 (део). КО Славковица катастарске парцеле бр.: 1777/1, 1777/2, 1784/1, 1786/1, 1787, 1789/2, 1815/1, 1816/3, 1818/2, 1818/3, 1821/2, 1821/3, 1821/4, 1827, 1828, 1829, 1833, 1836/1, 1836/4, 1836/5, 1839, 1840/1, 1840/2, 1841, 1842/1, 1842/3, 1842/4, 1842/5, 1852/10, 1852/11, 1852/12, 1852/13, 1853, 1854, 1855/2, 1855/4, 1855/5, 1856, 1883/2, 1883/3, 1884, 1885, 1886, 1887/1, 1887/2, 1887/3, 1888, 1889, 1890, 1891/1, 1891/2, 1892, 1893/1, 1893/2, 1894, 2288, 2289, 2290, 2291, 2292, 2293, 2294/1, 2294/2, 2294/3, 2294/4, 2295/1, 2295/2, 2295/3, 2296/1, 2296/2, 2296/3, 2297, 2298 (део), 2747, 2750, 2751/2, 2755/1, 2755/11, 2755/2, 2755/3, 2755/4, 2755/5, 2755/6, 2755 7, 2755/8, 2755/9, 2758, 2759, 2760, 2761, 2762, 2763, 2768/1, 2769, 2770/1, 2771, 2772/1, 2772/2, 2772/3, 2772/4, 2773/1, 2773/2, 2773/3, 2774, 2775, 2776, 2777, 2778/1, 2778/2, 2779, 2780, 2781, 2782, 2783, 2784, 2785, 2786, 2787/1, 2787/2, 2788/1, 2788/2, 2788/3, 2789, 2790/1, 2790/2, 2791, 2792, 2793/1, 2793/2, 2793/3, 2794, 2795/1, 2795/2, 2795/3, 2795/4, 2795/5, 2795/6, 2795/7, 2795/8, 2795/9, 2796, 2797/1, 2797/2, 2798, 2799, 2800, 2801, 2802, 2803, 2804, 2805, 2806, 2807/1, 2807/2, 2808, 2809, 2811/1, 2811/2, 2812/1, 2812/2, 2813, 2814, 2815, 2816, 2817, 2944/1, 2944/2, 2944/3, 2949/1, 2949/2, 2949/3, 2950, 2951, 2952/1, 2952/2, 2952/3, 2952/4, 2953, 2954, 2955/1, 2955/2, 2956, 2957/1, 2957/2, 2958/1, 2958/2, 2959/1, 2959/2, 2959/3, 2960/1, 2960/2, 2961/1, 2961/2, 2961/3, 2961/4, 2961/5, 2961/6, 2962, 2963/1, 2963/2, 2963/3, 2963/6, 2963/7, 2963/8, 2963/9, 2964/1, 2964/2, 2965/1, 2965/2, 2965/3, 2965/4, 2966, 2967, 2968, 2969, 2970/3, 2971, 2972, 2976/2, 2977, 2978, 2979/1, 2979/2, 2980/3, 2995 (део).

ОПИС ГРАНИЦЕ

Спољна граница локалитета почиње од тромеђе к.п. бр: 2277/1, 2277/3 и 2275 (КО Ба) општина Љиг и креће у правцу севера границом к.п. бр: 2277/1, 2272, 2287/2, 2287/1, 2288/2, 2288/1, 2289/1, 2289/2, 2249, 2248, 2247/1, 2650, 2294, 2295, 2296, 2648, 2219/3, 2222/1, 2197/4, 2197/1 са једне и к.п.бр: 2275, 2277/2, 2270, 2269, 2271, 2245/3, 2242/1, 2241/2, 2231/1, 2226, 2223, 2227/1, 2227/2, 2228, 2221/1, 2198/4, 2198/1, 2198/2 са друге стране до тромеђе к.п. бр: 2198/2, 2197/1 и 2184, одакле мења смер у правцу истока границом к.п. бр: 2197/1, 2197/2, 2196/2, 2196/3, 2196/1, 2195, 2191/3, 2188, 1812, 1811, 837, 1366/1 са једне и к.п. бр: 2184, 2185, 2186, 2187, 832, 836, 834, 833, 1362, 1363/1, 1365 са друге стране до тачака са координатама: Y=7435044,72 X=4890100,98 и Y=7435047,72 X=4890103,11 у којима пресеца регионални пут (к.п. бр. 2622) одакле наставља ка југу границом тог пута тј. к.п.бр. 2622 и к.п. бр: 1367, 2623, 1842/2 са друге стране до тромеђе к.п.бр: 1842/2, 1841 и 2622. Овде граница мења смер ка истоку и иде границом к.п. бр: 1841, 1940, 1920/2, 1917/2, 1917/1, 1913, 1912, 1908/1, 1908/4, 1908/2, 1902, 1903/10, 1900, 1897/1, 1897/2, 1897/4, 1894, 1893, 1890, 1891, 1889, 1888, 1755, 1754/1, 1751, 1689, 1687/2, 1686/2, 1686/1 са једне и к.п. бр: 1842/2, 1842/1, 1920/1, 1919, 1872, 1873, 1884, 1883/2, 1907/3, 1907/2, 1907/1, 1905, 1904, 1899, 1898/1, 1898/2, 1898/3, 1892, 1886, 1753, 1752, 1688, 1686/3, 1677, 1678, 1684, 1685 са друге сртране до тачака са координатама: Y=7437303,45 X=4889493,12 и Y=7437310,25 X=4889492,41 у

којима пресеца некатегорисани пут (к.п. бр. 2634) одакле наставља на исток границом к.п. бр: 2634, 1691/3, 1721, 1737/3, 1735/1, 1733/3 са једне и к.п. бр: 1691/2, 1691/1, 1693, 1692/2, 1720/1, 1719, 1718/2, 1718/1, 1717, 1710/1, 1734/2, 1734/1 са друге стране до тачака са координатама: $Y=7437999,5$ $X=4889649,38$ и $Y=7438006,83$ $X=4889649,80$ у којима пресеца некатегорисани пут (к.п. бр. 2660). Овде граница улази у КО Славковица и наставља ка истоку границом к.п. бр: 1784/1, 1786/1, 1787, 1789/2, 1777/2, 1777/1, 1821/4, 1821/2, 1821/3, 1818/2, 1818/3, 1827, 1828, 1829, 1816/3, 1815/1, 1833, 1836/1, 1836/4, 1836/5 са једне и к.п.бр: 1784/2, 1786/2, 1742, 1776/2, 1790/1, 1823/2, 1817/2, 1822/2, 1821/1, 1818/1, 1817/3, 1817/6, 1816/4, 1816/2, 1816/1, 1831, 1813/1, 1815/2, 1813/2, 1835/2, 1835/3, 1836/3, 2995, 1834 са друге стране до тачака са координатама: $Y=7438989,52$ $X=4889707,09$ и $Y=7438993,14$ $X=4889705,16$ у којима пресеца некатегорисани пут (к.п. бр. 2995) и наставља на исток границом к.п. бр: 1840/1, 1842/3, 1842/5, 1842/4, 1842/1, 1852/10, 1884, 1883/2, 1855/2, 2288, 2289 са једне и к.п.бр: 2995, 1838/1, 1838/2, 1842/2, 1844, 1852/14, 1852/8, 1883/1, 1882/2, 1855/3, 2287/1, 2282 са друге стране до тачака са координатама: $Y=7439659,42$ $X=4889826,98$ и $Y=7439662,78$ $X=4889819,41$ у којима пресеца некатегорисани пут (к.п. бр. 2298) и наставља на исток границом к.п. бр: 2292, 2750 са једне и к.п. бр: 2286, 2285, 2746/3 са друге стране до тремеђе к.п. бр: 2746/3, 2750 и 2741/1 одакле мења смер према југу границом к.п. бр: 2750, 2751/2, 2755/1, 2755/9, 2755/8, 2755/5, 2755/4, 2755/6, 2755/7, 2758, 2759, 2760, 2763, 2294/2, 2768/1, 2770/1, 2771, 2815, 2816, 2817 са једне и к.п. бр: 2741/1, 2748/1, 2748/3, 2749, 2751/1, 2753/1, 2753/2, 2754/1, 2756/1, 2755/10, 2757/2, 2757/1, 3008/1, 2768/2, 2770/2, опет 3008, 2820, 2819/1, 2819/2, 2818/1, опет 3008 са друге стране до тремеђе к.п. бр: 2817 и 3008/1 (КО Славковица) и к.п. бр. 1858 (КО Полом) тј. границе општина Љиг и Горњи Милановац. Овде граница поново мења смер и наставља ка истоку границом ове две општине тј. границом катастарских општина Ба и Славковица све до тачке са координатама: $Y=7439271,18$ $X=4888527,14$ одакле нагло мења смер ка југу и пресеца локални пут к.п. бр. 1858 (КО Полом) до тачке са координатама: $Y=7439271,1$ $X=4888523,6$ настављајући границом к.п. бр: 50/14, 50/3, 50/15, 50/4, 54/1, 56/1, 56/2, 58/1, 224/6, 224/2, 224/7 са једне и к.п. бр: 50/5, 74/1, 73/3, 58/2, 60, 61, 62, 63, 64/1, 64/2, 65, 223 са друге стране (све у КО Полом). Овде граница поново мења смер и наставља ка западу границом к.п. бр: 224/7, 224/8, 224/3, 233, 234, 229, 230, 33, 30, 29, 28, 18, 15, 17, 16 са једне и к.п. бр: 240/2, 239/2, 238/2, 237, 232, 231, 32, 31, 1873 са друге стране до тремеђе к.п. бр.: 17, 16, 1873 тј. тачке са координатама: $Y=7441660,96$ $X=4887573,75$ у којој пресеца локални пут к.п. бр. 1873 до тремеђе к.п. бр. 376/2, 378 и 377 одакле наставља ка југозападу границом к.п. бр: 378, 379/7, 379/6, 379/5, 379/1 са једне и к.п. бр: 376/2, 376/3, 376/4, 376/5 са друге стране до тремеђе к.п. бр. 376/5, 379/1 и 393 па овде поново мења смер и наставља у правцу запада границом к.п. бр: 379/1, 381, 385, 383/3, 386, 388/3, 388/2, 388/4, 389, 467/1 (КО Полом) са једне и к.п. бр.: 393, 392, 391/1, 391/2, опет 393, 468 (КО Полом) са друге стране све до тачака са координатама: $Y=7436844,30$ $X=4888114,48$ и $Y=7436845,39$ $X=4888119,57$ у којима пресеца локални пут - к.п. бр. 1862 (КО Полом) тј. к.п. бр. 2666 (КО Ба). Одавде граница добра наставља границом ове две катастарске општине на запад све до тремеђе к.п. бр. 393, 479 и 480/2 (КО Полом) где мења смер испрва ка југу а затим ка западу границом к.п. бр: 479, 478, 481/2, 481/1 са једне и к.п. бр. 393 са друге стране до тачака са координатама: $Y=7435368,81$ $X=4888059,98$ и $Y=7435367,04$ $X=4888064,7$ у којима пресеца локални пут (к.п. бр. 2664) враћајући се поново на границу катастарских општи на Ба и Полом и пратећи пут к.п. бр. 2664 са једне и к.п. бр. 2441, 2439, 2653, 2438/1, 2438/2, 2434, 2433, 2432, 2379/1, 2380 (КО Ба) са друге стране. Одавде граница наставља у смеру северозапада границом к.п. бр: 2380, 2396/1, 2396/2, 2391/1, 2352/2,

опет 2391/1, 2353, 2351/1, 2350/1, 2355/1, 2355/2, 2355/3, 2355/4 и опет 2355/1 са једне и к.п. бр: 2651 са друге стране до тромеђе к.п. бр: 2355/1, 2356/2 и 2651. Овде граница мења смер и прати ка истоку границу к.п. бр: 2355/1, 2354, 2390/2, 2390/1, 2652, 2368, 2370, 2371 са једне стране и границу к.п. бр: 2356/2, 2356/6, 2356/4, 2361/2, 2361/1, 2362, 2364/4, 2364/3, 2365, 2363/1, 2388, 2389, опет 2388, 2363/3, 2367, 2633 са друге стране до тачака са координатама: $Y=7434385,13$ $X=4888490,24$ и $Y=7434385,55$ $X=4888498,85$ у којима пресеца локални пут (к.п. бр. 2622), па наставља прво ка северу па затим ка западу границом к.п. бр: 2310/1, 2309/1, 2308/4, 2306/3, 2283/2, 2283/3, 2283/4, 2283/1, 2279, 2278/2, 2278/3, 2277/1 са једне стране и к.п. бр: 2309/4, 2309/3, 2308/2, 2306/4, 2282, 2281/1, 2281/2, 2280/2, 2280/1, 2360/2, 2360/4, 2278/1, 2358, 2276, 2277/3 до почетне тачке описа овог локалитета тј. тромеђе к.п. бр: 2277/1, 2277/3 и 2275. Унутрашња граница је одређена границом локалитета Велика провалија који је у режиму I степена заштите.

2.2.2. ЛОКАЛИТЕТ ЦРКВИНЕ

Укупна површина износи 8,41 ha.

По катастарској подели овај локалитет обухвата у: КО Славковица (општина Љиг) катастарске парцеле бр.: 2326/1, 2327, 2329 (део), 2350/3, 2350/5, 2352/1, 23252/2, 2352/3, 2352/4, 2352/5, 2353/2, 2354/2, 2355, 2357/2, 2359/1, 2360/1, 2360/2.

ОПИС ГРАНИЦЕ

Граница овог локалитета почиње од међе к.п. бр: 2359/3, 2359/1, 2998 и 3008/1 и креће ка северу границом к.п. бр: 2359/1, 2357/1, 2355, 2354/1, 2353/1, 2326/1, 2329, 2327 са једне и к.п. бр: 3008/1, 2359/3, 2359/2, 2358/2, 2358/3, 2358/1, 2357/5, 2357/3, 2357/2, 3008/1, 2356/2, 2356/1, 2356/3, 2354/2, 2353/2, 2325/4, 2325/1, 2325/3, 2326/2, 2328/1, 2330 са друге стране одакле мења смер и креће ка југоистоку границом к.п. бр. 2327 са једне и к.п. бр. 2330 са друге стране до тачака са координатама: $Y=7440361,06$ $X=4889946,13$ и $Y=7440386,56$ $X=4889919,99$ у којима пресеца к.п. бр. 2329, па наставља прво ка истоку границом к.п. бр. 2352/5 са једне и к.п. бр. 2348/1 са друге стране до међе к.п. бр: 2348/1, 2352/5, 2352/6 и 2346/1 одакле мења смер ка југу и прети границу к.п.бр: 2352/5, 2352/4, 2352/3, 2352/2, 2350/3, 2350/5, 2360/1, 2360/2, 2359/1 са једне и к.п. бр: 2352/6, 2350/7, 2350/1, 2350/2, 2350/4, 2350/6, 2998 са друге стране до почетне тачке описа овог локалитета тј. међе к.п. бр: 2359/3, 2359/1, 2998 и 3008/1.

2.2.3. ЛОКАЛИТЕТ КРШЕВИ

Укупна површина износи 111,48 ha.

По катастарској подели овај локалитет обухвата у: КО Горњи Бранетићи (општина Горњи Милановац) катастарске парцеле бр.: 1/1, 1/6, 1/7, 1/8, 3 (део), 985, 986/1, 986/2, 987, 988, 1158/1, 1311, 1337, 1341, 1342, 1345, 1346/1, 1346/2, 1347, 1348, 3081 (део), 3084 (део).

ОПИС ГРАНИЦЕ

Граница овог локалитета почиње од тромеђе к.п. бр: 1158/1, 1290 и 1339/3 и креће у правцу истока границом к.п. бр: 1158/1, 1341, опет 1158/1, 1342, опет 1158/1, 3, 1/1, опет 3, 1/6, 1/8, опет 3 са једне стране и к.п. бр: 1339/3, 1339/4, 1339/5, 1339/8, 1339/1, 1339/2, 1339/9, 1339/7, 1339/6, 3105, 1/15, 1/22, 1/23, 1/24, 1/4, 1/5, 2/1, 2/2, опет 1/5, 1/4, 1/19, 1/2, 1/3 са друге стране до тачке са координатама $Y=7441563,94$ $X=4888638,77$ где пресеца к.п. бр. 3 у тачкама са следећим координатама:

Y	X
7441564,43	4888638,62
7441617,35	4888608,47
7441661,35	4888589,22
7441716,35	4888569,97
7441727,49	4888566,42
7441748,02	4888562,86
7441748,47	4888562,66
7441756,69	4888559,06
7441794,87	4888542,32
7441799,36	4888539,62
7441842,21	4888511,99
7441902,36	4888466,98
7441929,96	4888437,16

7441942,35	4888423,78
7441985,90	4888363,17
7442036,27	4888255,59
7442070,41	4888166,88
7442097,00	4888100,19
7442099,43	4888095,37
7442132,98	4888028,92
7442157,04	4887990,65
7442161,62	4887964,75
7442166,21	4887934,73
7442188,67	4887869,88
7442199,69	4887831,95
7442210,35	4887806,1

до некатегорисаног пута (к.п. бр. 3084) који пресеца у тачкама са координатама Y=7442215,19 X=4887787,30 и Y=7442216,71 X=4887781,80 па наставља прво ка југу а затим ка западу пресецајући поново к.п. бр. 3 у тачкама са координатама:

Y	X
7442225,04	4887751,63
7442209,31	4887751,17
7442204,37	4887751,03
7442183,70	4887753,73
7442170,51	4887756,43
7442137,86	4887758,52
7442072,34	4887769,00
7442055,89	4887769,57
7442052,22	4887769,70
7442026,51	4887770,60
7441971,00	4887783,23
7441952,11	4887785,05
7441921,96	4887790,56
7441902,91	4887789,13
7441663,91	4887679,23
7441669,03	4887630,28
7441663,27	4887593,90
7441661,52	4887578,65
7441661,47	4887578,15

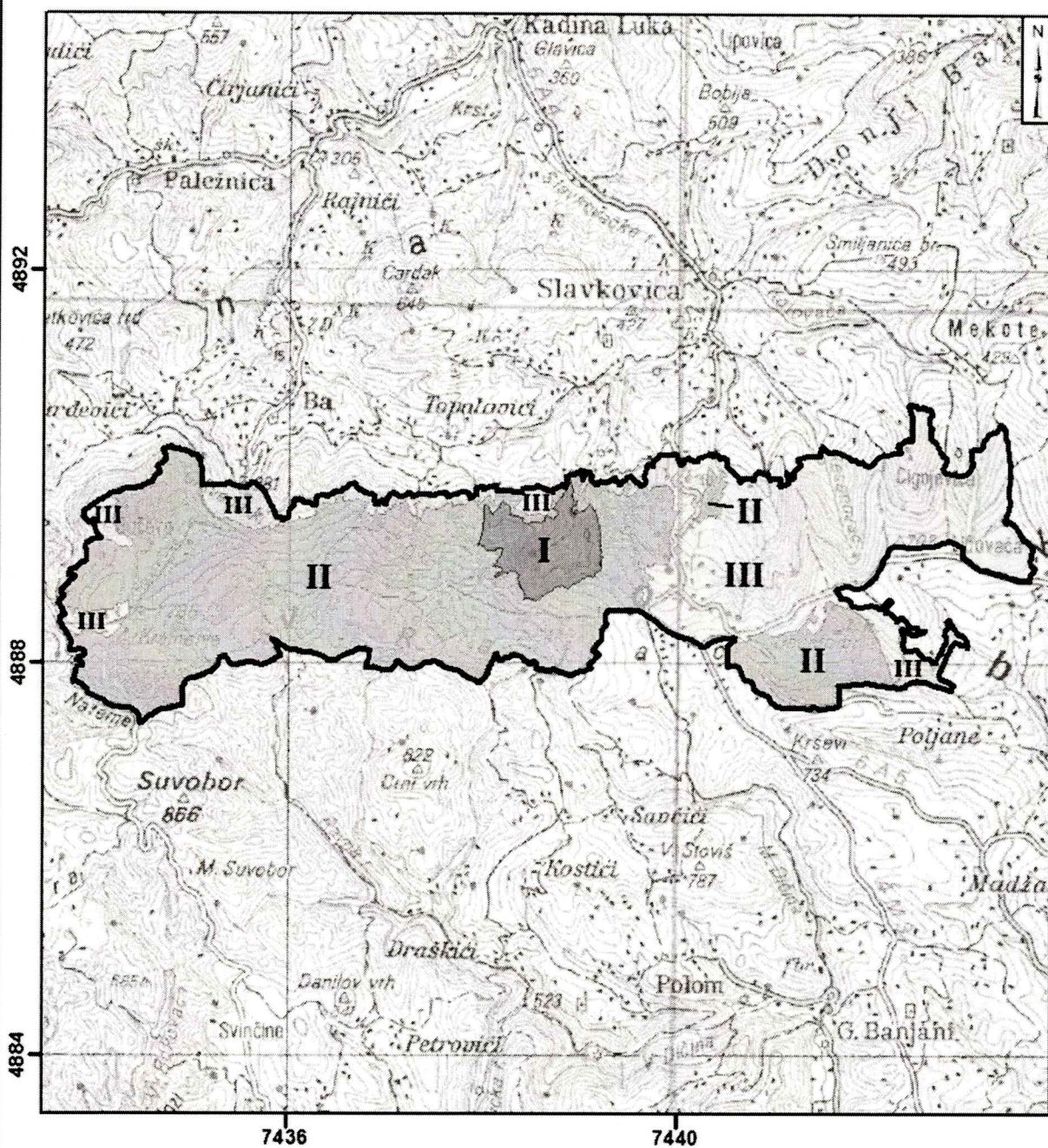
7441861,35	4887786,41
7441857,09	4887786,14
7441784,46	4887781,39
7441775,08	4887778,00
7441710,27	4887766,16
7441678,63	4887760,40
7441666,37	4887758,17
7441656,39	4887765,09
7441654,96	4887766,08
7441646,12	4887771,56
7441649,93	4887766,02
7441651,00	4887759,70
7441651,75	4887755,29
7441659,11	4887711,97

до до тачке са координатама Y=7441660,96 X=4887573,75 и међе са локалним путем к.п. бр. 3081. Одавде граница наставља ка западу границом к.п. бр. 1158/1 са једне и к.п. бр. 3081 са друге стране до тачака са координатама: Y=7441377,06 X=4887551,28 и Y=7441374,83 X=4887547,07 у којима пресеца локални пут (к.п. бр. 3081), па наставља ка западу границом к.п. бр. 3081 и границом к.п. бр: 1140/1, 1353, 1338 а затим у правцу северозапада границом к.п. бр. 1337, 1158/1, 1311, опет 1158/1 са једне и к.п. бр: 1332/1, 1335/3, 1335/6, 1335/1, 1334/1, 1335/7, 1335/5, 1335/4, 1335/2, 1336/2, 1336/1, 1312, 1310, 1308, 1307, 1306/2, 1306/1, 1306/3, 1301, 1158/2, 1292, 1291, 1290 са друге стране до

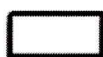
почетне тачке описа овог локалитета тј. тремеђе к.п. бр. 1158/1, 1290 и 1339/3 (КО
Полом).

ПРЕДЕО ИЗУЗЕТНИХ ОДЛИКА „РАЈАЦ“

1 : 75 000

Легенда

Граница ПИО „Рајац“

Режим заштите другог степена

Режим заштите другог степена

Режим заштите трећег степена

ЗАВОД ЗА ЗАШТИТУ ПРИРОДЕ СРБИЈЕ

Образложење

Правни основ

Правни основ за доношење ове уредбе садржан је у одредби члана 41а став 2. Закона о заштити природе („Службени гласник РС”, бр. 55/05, 71/05-исправка, 101/07, 65/08, 16/11, 68/12-УС, 72/12, 7/14-УС, 44/14, 30/18-др. закон и 71/21) којом је прописано да се заштићено подручје I категорије проглашава актом Владе Републике Србије.

Према члана 17. став 1. и члану 42. став 1. Закона о Влади („Службени гласник РС”, бр. 55/05, 71/05 – исправка, 101/07, 65/08, 16/11, 68/12 – УС, 72/12, 7/14 – УС, 44/14 и 30/18 – др. закон), Влада уредбом подробније разрађује однос уређен законом, у складу са сврхом и циљем закона.

Одредбом члана 6. став 1. Закона о министарствима („Службени гласник РС”, број 128/20 и 116/22), прописано је да Министарство заштите животне средине, између осталог, обавља послове државне управе који се односе на заштиту природе.

Разлози за доношење уредбе

Проглашењем заштите Предео изузетних одлика „Рајац” обезбеђује се: очувања: изузетних предеоних карактеристика; положаја у региону са амбијенталним и еколошким значајем; симбола региона у односу на историјски значај и природне и културне вредности; аутентичности природних карактеристика, садржаних у рељефу, геологији и хидрогеологији, клими и живом свету; природе и природних вредности; станишта потенцијалног NATURA 2000 подручја; репрезентативности и значаја геолошких и хидрогеолошких појава и наслеђа; ефекта нетакнуте очуване природе, као и ефекта ваздушне бање.

Предео Рајца по својим морфоамбијенталним одликама, представља најатрактивнији предео Ваљевских планина и припада српско-балканском макрорегиону, који одликује хетерогени предеони образац. Ову планинску висораван одликују карактеристични геоморфолошки феномени карста.

Предео изузетних одлика „Рајац” карактеришу два значајна објекта хидролошког наслеђа Републике Србије, а то снажно крашко врело Љига и извориште Дичина.

Вегетацију Предела изузетних одлика „Рајац” чине површине обрасле шумама и ливадама, са развијеним различитим типовима шумске вегетације. У нижим деловима, јављају се ксеротермне климатогене заједнице храстова, пре свега, сладуна и цера. На већим надморским висинама смењују се мезофилније варијанте храстових шума (цер, китњак и граб, китњак). Значајно је присуство кострике у густом склопу, на површинама од неколико хектара, које се налазе испод чисте састојине шуме црног граба, што представља праву реткост за читаво подручје Републике Србије. Такође, ретка је и појава заједнице црног граба са костриком, као и састојина букве и црног граба.

Ливаде и пашњаци Предела изузетних одлика „Рајац”, представљају изузетан ресурс овог предела.

Флора и фауна Предела изузетних одлика „Рајац” је разноврсна и представљена ретким и угроженим биљним и животињским врстама, од којих су многе заштићене.

Забележено је укупно 243 биљна таксона, од којих 75 има и национални и међународни значај.

На подручју Предела изузетних одлика „Рајац” пронађене су 3 врсте инсеката из реда тврдокрилаца, које су први пут забележене у подацима о фауни Републике Србије, као и описана нова врста за науку из реда тврдокрилаца (*Coleoptera*), врста *Duvalius* (*Duvalius*) *suvoborensis*, која се може наћи само у „Великој пећини у Брезацима” и која се налази на листи строго заштићених врста у Републици Србији.

Са аспекта фауне птица, значајне су врсте птица које су од националне и међународне важности за заштиту. Поред тога, као типичан шумедијски тип предела, Рајац је значајан као централна зона за еколошко повезивање у мрежу значајних подручја у циљу очувања укупног диверзитета врста и станишта у Србији и шире, па се управо због тога сматра да Рајац треба уврстити у потенцијално NATURA 2000 подручје. Забележена је укупно 81 врста птица, од чега су 62 врсте птице гнездарнице.

Највећи број врста (65) је строго заштићен, док 16 врста има статус заштићене дивље врсте. Такође, на овом подручју је евидентирано и 14 врста птица са додатка I Директиве о птицама (209/147/EC).

Фауну сисара Предела изузетних одлика „Рајац”, стално или повремено настањује око 51 врста сисара, што чини нешто више од половине врста које су до сада на било који начин регистроване на територији Србије. Најбројнију групу чине слепи мишеви (*Chiroptera*) са 19 присутних врста, а најмању папкари (*Artiodactyla*) са 2 врсте, као и зечеви (*Lagomorpha*) са 1 врстом.

Предео Рајца се налази у оквиру еколошки значајног подручја „Ваљевске планине” (бр. 33), еколошке мреже Републике Србије, значајног за заштиту врста и станишта: EMERALD еколошка мрежа („Суворор RS0000036”) и одабрано подручје за дневне лептире - *Prime Butterfly Area* (РБА „Маљен – Суворор”, бр. 39).

Историјски печат и традицију народа Предела изузетних одлика „Рајац”, обележава једино културно добро на овом подручју, споменик културе од националног значаја „Споменик 1300 каплара”, као обележје највеће и најзначајније битке у Првом светском рату, Колубарске битке.

Објашњење решења предложених уредбом

У члану 1. утврђују се генерални положај и одлике, категорија, врста и назив заштићеног подручја.

У члану 2. утврђују се основне вредности подручја и циљеви заштите.

У члану 3. утврђују се положај и површина подручја у односу на територијално-административну поделу.

У члану 4. утврђују се површине и локалитети са режимима заштите I, II и III степена.

У чл. 5., 6. и 7. утврђују се радови и активности који су забрањени и ограничени, односно дозвољени на површинама на којима је прописан режим заштите I, II и III степена.

У члану 8. одређује се управљач заштићеног подручја и утврђују његова основна овлашћења и обавезе. За управљача се предлаже Туристичкој организацији Љиг.

Министарство је утврдило да предложени управљач у потпуности испуњава прописане услове за управљача заштићеног подручја, располаже респективним искуствима на пословима очувања и презентације природних вредности и стално је присутно на заштићеном подручју и његовој околини.

У члану 9. утврђена је обавеза управљача да у року од 10 месеци донесе План управљања за период од 10 година, наведена су министарства од којих се прибавља мишљење у поступку давања сагласности и одређен оквирни садржај годишњег програма на основу кога управљач обавља послове у времену до доношења плана управљања.

У члану 10. утврђен је рок од шест месеци за доношење Правилника о унутрашњем реду и чуварској служби.

У члану 11. утврђен је рок од годину дана за обележавање заштићеног подручја.

У члану 12. утврђује се обавеза управљача да у року од две године израдити софтвереско решење о природним и створеним вредностима, непокретностима,

активностима и другим подацима од значаја за управљање и непокретностима као кључном алату за планирање и праћење послова управљања и промена на заштићеном подручју.

У члану 13. утврђује се обавеза управљача да у складу са законом који дефинише накнаде за коришћење јавних добара донесе одговарајући акт.

У члану 14. утврђује се обавеза формирања Савета корисника у циљу међусобне сарадње и обезбеђивања интереса локалног становништва и других корисника заштићеног подручја.

У члану 15. забране и ограничења прописане овом уредбом, не односе се на војне објекте, комплексе, инсталације и приступне путеве, који су изграђени или се планирају градити за потребе Војске Србије, као и активности које Војска Србије изводи или ће изводити за потребе одбране Републике Србије.

У члану 16. наводе се основни извори средстава за финансирање заштићеног подручја односно плана управљања, сходно члану 69. Закона о заштити природе.

У члану 17. усаглашавања планова, програма и основа са уредбом и планом управљања.

У члану 18. прописано је да ова уредба ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Анализа ефеката уредбе

Доношењем уредбе остварује се низ позитивних ефеката у домену циљева утврђених Просторним планом Републике Србије, стратешким документима у области заштите природе, животне средине и одрживог развоја и међународним уговорима и програмима, а пре свега повећање површине заштићених подручја и заштита биодиверзитета и геодиверзитета, посебно еколошки значајних подручја.

Концепт заштите исказан је кроз режиме заштите I, II и III степена, на којима се спроводи заштита ради очувања и унапређења природних вредности, посебно кроз мере управљања популацијама дивљих биљака и животиња, одржање и побољшање услова у природним стаништима и традиционално коришћење природних ресурса.

Финансијска средства потребна за спровођење уредбе

Средства потребна за спровођење ове уредбе у 2024. години обезбеђена су Законом о буџету Републике Србије за 2024. годину („Службени гласник РС“, бр. 92/23), у износу од 5.000.000,00 динара на Разделу 25 - Министарства заштите животне средине, Глава 25.0 – Министарство заштите животне средине, Програм 0405 – Заштита природе и климатске промене, Функција 560 – Заштита животне средине неklasификована на другом месту, Програмска активност 0002 – Подстицаји за програме управљања заштићеним природним добрима од националног интереса, Економска класификација 451 – Субвенције јавним нефинансијским предузећима и организацијама.

Средства за 2025. годину, биће обезбеђена у износу од 5.000.000,00 динара и за 2026 годину, биће обезбеђена у износу од 5.000.000,00 динара на разделу Министарства надлежног за послове заштите животне средине.

**Извештај о спроведеној *ex-ante* анализи ефеката
Предлога уредбе о проглашењу Предео изузетних одлика „Рајац”**

ПРИЛОГ 2:

Кључна питања за анализу постојећег стања и правилно дефинисање промене која се предлаже

1) Који показатељи се прате у области, који су разлози због којих се ови показатељи прате и које су њихове вредности?

Природа као добро од општег интереса за Републику Србију ужива посебну заштиту, а Законом о заштити природе уређује се заштита и очување природе, биолошке, геолошке и предеоне разноврсности као дела животне средине.

Заштита природе спроводи се нарочито: утврђивањем и проценом стања, појава и процеса у природи и пределу; успостављањем и утврђивањем заштићених природних добара и система праћења њихове заштите; спровођењем мера заштите природе и предела; утврђивањем услова и мера заштите природе и заштићених природних добара и предела у просторним и урбанистичким плановима, пројектној документацији, основама и програмима управљања природним ресурсима у рударству, енергетици, саобраћају, водoprивреди, пољoprивреди, шумарству, ловству, рибарству, туризму и другим делатностима од утицаја на природу; одрживим коришћењем природних ресурса и заштићених природних добара и контролом њиховог коришћења успостављањем система управљања природним ресурсима и заштићеним природним добрима; израдом извештаја о стању природе, доношењем и спровођењем стратегија, програма, акционих и санационих планова и планова управљања; ублажавањем штетних последица које су настале активностима у природи, коришћењем природних ресурса или природним катастрофама; повезивањем и усклађивањем националног система заштите природе са међународним системом заштите природе; подстицањем научног и стручног рада у области заштите природе; обавештавањем јавности о стању природе и учествовањем јавности у одлучивању о заштити природе; подстицањем и промоцијом заштите природе, развијањем свести о потреби заштите природе у процесу васпитања и образовања; укључивањем локалних заједница у праћење стања, заштиту и унапређење природе.

Чињеница је да је природа у свету али и у нашој земљи, под великим притиском различитих фактора угрожавања и да су многе биолошке врсте, у већем или мањем степену угрожене и на прагу нестајања или су чак заувек изгубљене.

Тренутна површина заштићених подручја је 762.960 ha или 8,62% у односу на целокупну територију Републике Србије. Структура основних врста заштићених подручја по броју и површини је следећа: 5 националних паркова, 20 паркова природе, 31 предела изузетних одлика, 66 резервата природе, 35 културно-историјских подручја, 309 споменика природе и 5 заштићених станишта.

Као најочуванији и најдрагоценији објекти природе и значајни центри биолошке разноврсности, заштићена подручја на територији Републике Србије стављена су под заштиту у складу са националним законодавством и међународним уговорима. Заштићена подручја у Републици Србији представљају подручја која по својим еколошким, биогеографским и другим карактеристикама представљају природне целине од изузетног значаја са екосистемима и пределима посебних вредности у погледу изворности, биолошке разноврсности, репрезентативних геоморфолошких, геолошких, хидролошких и других појава и процеса, као и културно-историјских вредности и антропофеномена насталих у интеракцији човека и природе.

Национални паркови, резервати, споменици природе, предели изузетних одлика и паркови природе представљају очувани део природе посебних природних вредности

и предела, због којих имају трајни еколошки, научни, културни, образовни и здравствено-рекреативни значај.

Заштићена подручја у Републици Србији представљају подручја која по својим еколошким, биогеографским и другим карактеристикама представљају природне целине од изузетног значаја са екосистемима и пределима посебних вредности у погледу изворности, разноврсности вегетације, флоре и фауне, репрезентативних геоморфолошких, геолошких, хидролошких и других појава и процеса, културно-историјске вредности и антропофеномена насталих у интеракцији човека и природе и као такви налазе се под заштитом државе. Стављају се у функцију спровођења укупне заштите и развоја природних ресурса и свих осталих вредности, специфичности и феномена, Законом о заштити природе („Службени гласник РС”, бр. 36/09, 88/10, 91/10-исправка, 14/16, 95/18-др. закон и 71/21) и актима о проглашењу заштићених подручја, као добра од општег интереса.

Просторним планом Републике Србије („Службени гласник РС”, број 88/10), површина заштићених подручја, која је планирана за заштиту до 2021. године је око 12%.

2) Да ли се у предметној области спроводи или се спроводио документ јавне политике или пропис? Представити резултате спровођења тог документа јавне политике или прописа и образложити због чега добијени резултати нису у складу са планираним вредностима.

Решења Предлога уредбе су у складу са:

– Законом о заштити животне средине („Службени гласник РС”, бр. 135/04, 36/09, 36/09-др. закон, 72/09-др. закон, 43/1-УС, 14/16, 76/18, 95/18-др. закон и 95/18-др. закон);

– Законом о заштити природе („Службени гласник РС”, бр. 36/09, 88/10, 91/10-исправка, 14/16, 95/18-др. закон и 71/21);

– Законом о инспекцијском надзору („Службени гласник РС”, бр. 36/15, 44/18-др. Закон и 95/18);

– Законом о водама („Службени гласник РС”, бр. 30/10, 93/12, 101/16, 95/18, 95/18-др.закон);

– Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС”, број 135/04);

– Законом о процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС”, бр. 135/04 и 36/09);

– Законом заштити и одрживом коришћењу рибљег фонда („Службени гласник РС”, број 36/09);

– Законом о обновљивим изворима енергије („Службени гласник РС”, број 40/21);

– Уредбом о режимима заштите („Службени гласник РС”, број 31/12);

– Просторним планом Републике Србије („Службени гласник РС”, број 88/10);

– Националном стратегијом одрживог коришћења природних ресурса и добара („Службени гласник РС”, број 33/12);

– Националним програмом заштите животне средине („Службени гласник РС”, број 12/10);

– Националном стратегијом одрживог развоја („Службени гласник РС”, број 57/08).

Националном стратегијом одрживог коришћења природних ресурса и добара, дефинисан је основни циљ који је усмерен на обезбеђивању услова за одрживо коришћење природних ресурса и добара, стварањем основе за постављање планова, програма и основа за сваки појединачни природни ресурс или добро. Специфичан циљ

стратегије је повећање површине под заштићеним подручјима до 10% до 2014. године, односно до 12% до 2021. године.

Специфични циљ у оквиру Националног програма заштите животне средине дефинисан је у правцу заштите природе као и утврђивање и спровођење заштите природних целина од значаја за Републику Србију.

Кључни национални приоритети Републике Србије, дефинисани Националном стратегијом одрживог развоја су заштита и унапређење животне средине и рационално коришћење природних ресурса, очување и унапређивање система заштите животне средине, смањење загађења и притисака на животну средину, коришћење природних ресурса тако да остану расположиви и за будуће генерације и успостављање система заштите и одрживог коришћења природних богатстава, тј. ресурса.

3) Који су важећи прописи и документи јавних политика од значаја за промену која се предлаже и у чему се тај значај огледа?

Предлогом уредбе о проглашењу Предео изузетних одлика „Рајац” општи и посебни циљеви су усклађени с важећим документима јавних политика и постојећим правним оквиром, односно Планом рада Владе, Законом о заштити животне средине, Законом о заштити природе, Просторним планом Републике Србије, Националном стратегијом одрживог коришћења природних ресурса и добара, Националним програмом заштите животне средине и Националном стратегијом одрживог развоја.

Законом о заштити природе и актима о проглашењу заштићених подручја, заштићена подручја, као добра од општег интереса, стављају се у функцију спровођења укупне заштите и развоја природних ресурса и свих осталих вредности, специфичности и феномена. Актом о проглашењу заштићених подручја, прецизно се утврђује врста заштићеног подручја, режими заштите са забранама и ограничењима, специфични за одређено подручје које се проглашава заштићеним.

Просторним планом Републике Србије, површина заштићених подручја, која је планирана за заштиту до 2021. године је око 12%.

Стратешки циљ Републике Србије, у процесу придруживања Европској Унији, јесте да се изврши усклађивање домаћих прописа са прописима Европске Уније.

4) Да ли су уочени проблеми у области и на кога се они односе? Представити узроке и последице проблема.

Ливаде и пашњаци Србије представљају изузетан ресурс који се веома мало користи. Због великих друштвених и економских промена, миграције становништва у градове, смањивања броја становника, дошло је до напуштања традиционалних начина коришћења, који су основа за одрживо коришћење и опстанак квалитетних ливада и пашњака. Са напуштањем или погрешним коришћењем (претерана испаша, прекомерно ђубрење) дошло је до деградације и великих промена флористичког састава и нестанка многих врста. Овакви негативни утицаји доводе до суштинских, квалитативних и квантитативних промена ливадске вегетације Србије. С обзиром на то да је на подручју Рајца, с једне стране приметна прекомерна употреба вештачког ђубрива, а са друге неискоришћеност ливада (у смислу малобројних грла стоке за испашу, организованог сакупљања лековитог биља и сл.), постојали су разлози за предузимање мера у циљу заштите и обнове станишта ливадске вегетације (програми тзв. *in situ* заштите). Заштитом ливадских заједница и станишта са аспекта очувања биодиверзитета (увођењем у систем заштићених природних добара), враћањем, јачањем постојећих и увођењем нових облика традиционалног начина коришћења ливада и пашњака, као и истовременим активирањем агроеколошких програма и препознавањем ових ливадских екосистема као пољопривредних подручја високе природне вредности (High Nature Value Farming/HNV), подручје Рајца добија атрибуте

који га номинују за будуће NATURA 2000 подручје. Према подацима Видојевић, Д. (2016), само је један мали део Рајца већ окарактерисан као HNV (на слици ишрафирана површина). Мишљење Завода је да цео локалитет „Плато Рајца“ (подручје у режиму заштите II степена) треба да стекне тај статус (на слици сиво шрафиран полигон). Редовним, контролисаним уклањањем дрвенасте и жбунасте вегетације (уз задржавање живица и међа), забраном прекомерне употребе вештачког ђубрива, умереном испашом и коришћењем „лаке“ механизације, на „Платоу Рајца“ се може сачувати постојећи састав флоре и фауне, а што је још важније, и побољшати. У том смислу неопходно је фаворизовати очување природних и полуприродних ливадских екосистема на уштрб култивисаних чији је биодиверзитет сиромашан. Слика 32. Ливада на Гучеву. Пољопривредна активност, неминовно собом носи употребу хемијских средстава, чије прекомерно коришћење представља угрожавајући фактор за подземне и површинске воде.

Полуприродна станишта, која се данас одржавају пољопривредном производњом високе природне вредности, од посебне су важности за очување природе у ЕУ због скоро потпуног ишчезавања великих комплекса природних станишта¹⁵. Од 1990 године, HNV подручја су посебно третирана кроз Пољопривредне политике Европске Уније. „Пољопривредни системи високе природне вредности“ (High Nature Value Farming/HNVF) представљају начин управљања и коришћења земљишта који доноси додатне вредности за очување биолошке разноврсности, при чему се обезбеђује развој локалне заједнице. Концепт пољопривредне производње високе природне вредности наглашава чињеницу да општи системи пољопривредне производње, који подржавају висок степен биодиверзитета, захтевају циљане инструменте како би осигурали одрживост. Напуштање земљишта или смањење управљања земљиштем је трећа најважнија претња (после промене употребе земљишта и лоших шумарских пракси) која утиче на више од једне трећине свих подручја значајних за заштиту биљака. Пољопривредно земљиште високе природне вредности обухвата она подручја у Европи где пољопривреда представља главни (најчешће доминантни) начин коришћења земљишта.

Пољопривреда подржава велику разноврсност врста и станишта биљног и дивљег животињског света, или присуство специфичних врста које су од велике важности за очување у Европи, или обоје. Очување ових станишта и врста биљног и животињског света зависи од примене одређених пољопривредних пракси. Пољопривредни системи високе природне вредности карактеришу се употребом земљишта ниског интензитета, присуством полуприродне вегетације и разноврсности земљишног покривача. Један од корака ка примењивању пољопривредног концепта високе природне вредности у Републици Србији укључује идентификацију просторног распрострањења пољопривредног земљишта високе природне вредности. Мапе пољопривредног земљишта високе природне вредности припремљене су у свим земљама

Вегетацију Рајца чине претежно површине обрасле под шумом и ливадама, док је мањи део под обрадивим пољопривредним земљиштем. У планинском пределу Рајца су повољни климатски и станишни услови за развој шумске заједнице. У нижим деловима планинског масива, где су терени равнији и где је средња температура виша, а количина падавина нешто мања, јављају се ксеротермне климатогене заједнице храстова, пре свега сладуна и цера. На већим надморским висинама клима је свежија и наведене храстове шуме смењују мезофилније варијанте храстових шума (цер, китњак и граб, китњак). Северне стране експозиције, као и простори са увалама имају доста влаге у земљишту и ваздуху, а мање топлоте, и на овим просторима се јављају мезофилне букве.

Шумска вегетација планинског предела Рајца резултат је природних и историјских фактора, као и утицаја географског положаја, климе, орографије, едафских и биотских фактора. На подручју Рајца, које се одликује сложеним рељефом, геолошком подлогом као и разноврсним земљишним покривачем, развили су се различити типови шумске вегетације.

У погледу квалитета букових шума посебно се истичу површине у 48, 49 и 50-ом одељењу ГЈ „Рајац–Острвица“, где су букова стабла витка, чиста од грана, великих висина, са потпуним склопом и где је ретка жбунаста и травната вегетација. У њима је констатовано присуство купине на мањим прогалама, али је иста мање висине и густине, тако да не омета несметано кретање кроз овако квалитетан и доступан предео букових шума. Ове шуме су погодне за шетњу јер нема травнате и жбунасте вегетације, а густо склоп крошњи стабала пружа пријатан осећај и по највећим летњим врућинама. Посебну вредност овог квалитетног комплекса букових шума чине многобројни извори питке воде, али већина њих је каптирана, тако да вода мањим делом отиче кроз шуму, а већи део преко положених цеви одлази до околних домаћинстава

5) Која промена се предлаже?

На основу предложене категоризације заштићеног подручја „Рајца“, и приказаних одлика овог природног добра, на бази мотива и ресурса природне и створене средине, развој и унапређење природног добра би се остваривали кроз:

- a) Ограничено коришћење простора Предео изузетних одлика „Рајац“;
- b) Функционално интегрисање Предео изузетних одлика „Рајац“ са природним окружењем;
- c) Примену концепта усклађеног развоја на простору Предео изузетних одлика „Рајац“ и његове околине;
- d) Унапређење Предела изузетних одлика „Рајац“ у смислу боље заштите, уређења и коришћења:
 - обележавање посебно вредних локалитета, постављање путоказа и табли упозорења о поштовању успостављеног реда и режима;
 - редовно чишћење делова природног добра и његове околине;
 - уређење приступних путева и могућих планинарских стаза) до врхова Поглед и Белег;
- e) Упознавање Управљача и власника земљишта са режимима заштите којима важе на простору Специјалног резервата природе;
- f) Популаризацију и презентацију Предео изузетних одлика „Рајац“ као природног добра од великог значаја. Успостављање посебне интернет стране о природном добру, написа и чланака у штампаним и електронским медијима са нагласком на значају природног добра у склопу укупног представљања овог краја у целини;
- g) Едукацију и информисање локалног становништва у вези са заштићеним природним добром;
- h) Укључивање локалног заинтересованог становништва у тржишни систем коришћења туристичких и комплементарних развојних потенцијала;
- i) Економско стимулисање и предфинансирање некомерцијалних активности, које обезбеђују уређење подручја;
- j) Обезбеђивање услова за даља научна истраживања чији би резултати подигли ниво значаја Предео изузетних одлика „Рајац“, посебно вредности био и геодиверзитета и унапредили научна сазнања о њима;
- k) Формирање хидрогеолошке, физичко-географске и биолошке базе података о природном добру;

l) Истраживање живог света заштићеног природног добра и његове непосредне околине; научним и стручним радовима и публикацијама спроводити презентацију и популаризацију Предео изузетних одлика „Рајац” и њених природних и културних вредности;

m) Логистичку и институционалну подршку на свим нивоима.

Изузев наведених општих смерница, издвајају се посебне, које су карактеристичне за поједине области – сегменте заштите, а које је неопходно спровести ради очувања и даљег унапређења природног добра.

6) Да ли је промена заиста неопходна и у ком обиму?

Сагласно Закону о заштити природе, а на основу утврђених природних и створених вредности изнетих у научној и стручној основи – Студији заштите Предео изузетних одлика „Рајац”, значајних са аспекта очувања разноврсности која је сконцентрисана на истраженом простору, стекли су се услови за заштиту овог природног добра.

7) На које циљне групе ће утицати предложена промена? Утврдити и представити циљне групе на које ће промена имати непосредан односно посредан утицај.

Непланска изградња објеката представља потенцијални угрожавајући фактор по природне вредности предела Рајца (предеоне карактеристике, геолошке и хидролошке одлике подручја, станишта NATURA 2000 врста). Ово се нарочито односи на даљу потенцијалну изградњу на платоу Рајца, уз ивицу или у оквиру шумских комплекса, и на изградњу на локалитетима за које још нису утврђене границе и зоне санитарне заштите водоизворишта водоснабдевања.

Угроженост подручја Рајца постојећом изградњом је израженија на територији општине Горњи Милановац. Градња је заступљена у границама заштићеног подручја или гравитира ка заштићеном подручју. У том смислу, неопходна је сарадња општина Љиг и Горњи Милановац, пре свега, у погледу просторног планирања и уравнотеженог развоја подручја Рајца, у функцији смањења наведених утицаја и заштите и очувања, пре свега, изворишта водоснабдевања и других природних вредности подручја.

У току валоризације заштићеног подручја Рајца уврштен је и социо економски аспект различитих интересних група везаних за ово природно добро, које су приказане у анализи која следи. Претходно, све заинтересоване стране су упознате са значењем режима заштите и категорије природног добра, с обзиром на то да је према постојећој заштити овај предео локалног значаја са подразумевајућим режимом заштите трећег степена. Ово посебно из разлога што је на терену констатовано да су постављене ознаке за заштићено подручје под називом „Предео изузетних одлика” које су израђене у складу са туристичком сигнализацијом у Србији, а које нису у складу са постојећим стањем и прописима заштите природе.

Предочено је да се, у смислу ревизије заштите, разматра и иницијатива грађана за проширење граница заштите и на територију граничне општине Горњи Милановац, те појашњене процедуре и надлежности заштите у контексту две општине. Општина Љиг посматра Предео изузетних одлика Рајац као један од најзначајнијих потенцијалних аспеката за развој читавог подручја, нарочито у домену туризма, али и привредних активности са низом нових могућности у домену реализације пројеката, брендирања по примерима добре праксе и сл. Истакнуто је да се потребе за развојем морају базирати на анализама и стручним основама, пре свега из домена туризма, а затим и водоснабдевања које је велики проблем овог подручја. Такође, изражена је

жеља да се спречи индивидуална градња викенд објеката, утврде зоне санитарне заштите изворишта водоснабдевања и спречи сеча шума у оквиру ових зона.

Исказан је интерес општине за задржавање статуса заштите на својој територији, али и за њено јаче укључивање у моделе и мере заштите. Међутим, констатован је недостатак људских и других капацитета за управљање, као и хроничан недостатак новчаних средстава.

Такође, истакнуто је да не постоје стратешка документа за постојеће заштићено подручје (План и Програм управљања).

У односу на поднету иницијативу за проширење граница заштите, представници Општине су констатовали добру праксу и сарадњу са општином Горњи Милановац, али су исказали и бојазан у односу на тенденцију градње уз границу заштите, односно границу општине Љиг. Сагледавајући функције које предео Рајца има, неопходно је да се општина Љиг, која има директан утицај на његов развој, много више посвети решењима проблема Рајца, који би требало да буде њено најатрактивније и најпосећеније туристичко место, центар одржавања традиционалних манифестација, али и центар свеукупног развоја општине. У том смислу, општина треба активно да се укључи и да подржава, пре свега, акције које имају за циљ развијање свести грађана, посебно младих, о вредностима овог подручја и значају опште здравствене и еколошке културе.

Заштићене природне атракције треба да буду сатавни део нових туристичких производа. У том циљу потребно је прописно обележити заштићени предео, односно потребно је да општина обезбеди опремање предела адекватним информативним таблама, са обележеним свим вредностима овог подручја.

Осим наведеног, предео Рајца превазилази локални значај, те је потребно предузети активности како би Рајац био препознат и на регионалном нивоу. Неопходно је да локална самоуправа уради ревизију планских документа (да донесе планска документа из своје надлежности), која ће умногоме допринети решавању питања у вези са планским развојем овог подручја, као и питања у вези са развојем туризма на Рајцу.

Такође, неопходно је Бању Љиг активирати на начин да се обезбеде смештајни капацитети који ће бити и у функцији планине Рајац.

Становници Љига и Рајца немају завидан ниво еколошке свести. Заинтересована Страна здравственим, тако и о естетским вредностима и значају предела. Евентуалне промене простора биле би прихваћене уколико је у питању побољшање инфраструктуре, објеката и визуелног идентитета простора, и слично. Предео је за становништво од животне важности у смислу унапређења туристичке посете, будући да је ниво прихода становништва веома низак. Сам предео представља једну од главних туристичких лепота овог краја. Стога је и значајно признавање предела као заштићеног природног добра од регионалног значаја. Типични представници цивилног друштва овог краја имају став да заштита природе на терену фактички никада није успостављена, да нема чувара, да се не знају границе заштите, те да управљач не обавља своје послове у складу са законом. Ипак, цивилно друштво пружа апсолутну подршку заштити подручја и сматра да је заштићено подручје, односно природне вредности неопходно ставити у функцију развоја туризма у различитим облицима.

6) Да ли постоје важећи документи јавних политика којима би се могла остварити жељена промена и о којим документима се ради?

Жељена промена се остварује у складу са документима јавних политика наведеним у оквиру одговора на питање 2. у Прилогу 2.

8) Да ли је промену могуће остварити применом важећих прописа?

Промена се не може остварити у оквиру важећих прописа, односно Закона о заштити природе.

9) Квантитативно (нумерички, статистички) представити очекиване трендове у предметној области, уколико се одустане од интервенције (*status quo*).

Одустајањем од интервенције не би се променила укупна површина заштићених подручја на територији Републике Србије.

10) Како је искуство у остваривању оваквих промена у поређењу са искуством других држава, односно локалних самоуправа (ако је реч о јавној политици или акту локалне самоуправе)?

Према класификацији Светске Уније за заштиту природе (IUCN) природно добро се сврстава у Категорију V – Заштићени копнени/морски предео (Protected landscape/seascape): заштићено подручје где је интеракција њуди и природе временом произвела подручје посебних одлика са значајном еколошком, биолошком, културном и естетском вредношћу и где је очување интегритета те интеракције од кључног значаја за заштиту и одржавање подручја, као и са њим повезаних природних и осталих вредности.

Подручје обухваћено границама Предео Рајца се налази у оквиру еколошки значајног подручја „Ваљевске планине“ (бр. 33) еколошке мреже Републике Србије, које је значајно за заштиту врста и станишта:

- EMERALD Сувобор (RS0000036)

- РВА „Маљен – Сувобор”(39).

Еколошка мрежа Републике Србије обухвата одређена заштићена подручја проглашена на основу закона којим се уређује заштита природе, погранична еколошки значајна подручја, типове станишта и станишта дивљих врста, као и подручја од међународног значаја издвојена на основу међународних програма (потенцијална подручја EMERALD мреже у складу са Бернском конвенцијом, подручја значајна за птице – IBA подручја (*Important Bird Areas*), биљке – IPA подручја (*Important Plant Areas*) и лептире – РВА подручја (*Prime Butterfly Areas*), као и влажна станишта од међународног значаја познатија као Рамсарска подручја).

EMERALD мрежа је европска еколошка мрежа за очување дивље флоре и фауне и њихових природних станишта. Чине је Подручја од посебне важности за заштиту природе (*Areas of Special Conservation Interest - ASCI*) на територији свих потписница Конвенције. EMERALD еколошка мрежа се заснива на истим принципима као и мрежа NATURA 2000 и формално се посматра као припрема за имплементацију Директиве о стаништима и интеграцију у Европску унију.

NATURA 2000 је мрежа подручја која обавезује сваку државу чланицу Европске уније да на својој територији обезбеди адекватан статус заштите најугроженијих врста и типова станишта који се налазе на додацима Директиве о птицама и Директиве о стаништима. Ову мрежу на територији Републике Србије је неопходно установити до приступања Европској унији.

Одабрана подручја за дневне лептире (*Prime Butterfly Areas - РВА*) представљају основ за одабир циљних врста дневних лептира према Директиви о стаништима.

Ова уредба представља акт којим су принципи заштите природе из Закона о заштити природе примењени у конкретном заштићеном подручју.

У складу са тим, овом уредбом прописано је да се на Предео изузетних одлика „Рајац”, примењују прописи о заштити природе.

Кључна питања за утврђивање циљева

1) Због чега је неопходно постићи жељену промену на нивоу друштва? (одговором на ово питање дефинише се општи циљ).

Предлогом уредбе о проглашењу Предела изузетних одлика „Рајац” општи и посебни циљеви су усклађени с важећим стратегијама и просторним планом из поглавља „Кључна питања за анализу постојећег стања” питање 1.

Жељену промену је неопходно постићи како би се остварило повећање укупне површине под заштитом до 12% територије Републике Србије.

2) Шта се предметном променом жели постићи? (одговором на ово питање дефинишу се посебни циљеви, чије постизање треба да доводе до остварења општег циља. У односу на посебне циљеве, формулишу се мере за њихово постизање).

Сагласно Закону о заштити природе на основу утврђених темељних природних вредности и значаја са аспекта очувања предеоног лика и укупног културног наслеђа, као и на научној и стручној основи изнетој у Студији, стекли су се услови за заштиту овог природног добра.

Циљ заштите су ливаде и пашњаци Србије представљају изузетан ресурс који се веома мало користи. Због великих друштвених и економских промена, миграције становништва у градове, смањивања броја становника, дошло је до напуштања традиционалних начина коришћења, који су основа за одрживо коришћење и опстанак квалитетних ливада и пашњака. Са напуштањем или погрешним коришћењем (претерана испаша, прекомерно ђубрење) дошло је до деградације и великих промена флористичког састава и нестанка многих врста. Овакви негативни утицаји доводе до суштинских, квалитативних и квантитативних промена ливадске вегетације Србије. С обзиром на то да је на подручју Рајца, с једне стране приметна прекомерна употреба вештачког ђубрива, а са друге неискоришћеност ливада (у смислу малобројних грла стоке за испашу, организованог сакупљања лековитог биља и сл.), постојали су разлози за предузимање мера у циљу заштите и обнове станишта ливадске вегетације (програми тзв. *in situ* заштите). Заштитом ливадских заједница и станишта са аспекта очувања биодиверзитета (увођењем у систем заштићених природних добара), враћањем, јачањем постојећих и увођењем нових облика традиционалног начина коришћења ливада и пашњака, као и истовременим активирањем агроеколошких програма и препознавањем ових ливадских екосистема као пољопривредних подручја високе природне вредности (High Nature Value Farming/HNV), подручје Рајца добија атрибуте који га номинују за будуће NATURA 2000 подручје. Према подацима Видојевић, Д. (2016), само је један мали део Рајца већ окарактерисан као HNV (на слици ишрафирана површина). Мишљење Завода је да цео локалитет „Плато Рајца“ (подручје у режиму заштите II степена) треба да стекне тај статус (на слици сиво шрафиран полигон). Редовним, контролисаним уклањањем дрвенасте и жбунасте вегетације (уз задржавање живица и међа), забраном прекомерне употребе вештачког ђубрива, умереном испашом и коришћењем „лаке“ механизације, на „Платоу Рајца” се може сачувати постојећи састав флоре и фауне, а што је још важније, и побољшати. У том смислу неопходно је фаворизовати очување природних и полуприродних ливадских екосистема на уштрб култивисаних чији је биодиверзитет сиромашан. Слика 32. Ливада на Гучеву. Пољопривредна активност, неминовно собом носи употребу хемијских средстава, чије прекомерно коришћење представља угрожавајући фактор за подземне и површинске воде.

Полуприродна станишта, која се данас одржавају пољопривредном производњом високе природне вредности, од посебне су важности за очување природе у ЕУ због скоро потпуног ишчезавања великих комплекса природних станишта¹⁵. Од 1990 године, HNV подручја су посебно третирана кроз Пољопривредне политике Европске Уније. „Пољопривредни системи високе природне вредности” (High Nature Value Farming/HNVF) представљају начин управљања и коришћења земљишта који доноси додатне вредности за очување биолошке разноврсности, при чему се обезбеђује развој локалне заједнице. Концепт пољопривредне производње високе природне вредности наглашава чињеницу да општи системи пољопривредне производње, који подржавају висок степен биодиверзитета, захтевају циљане инструменте како би осигурали одрживост. Напуштање земљишта или смањење управљања земљиштем је трећа најважнија претња (после промене употребе земљишта и лоших шумарских пракси) која утиче на више од једне трећине свих подручја значајних за заштиту биљака.

Пољопривредно земљиште високе природне вредности обухвата она подручја у Европи где пољопривреда представља главни (најчешће доминантни) начин коришћења земљишта.

Пољопривреда подржава велику разноврсност врста и станишта биљног и дивљег животињског света, или присуство специфичних врста које су од велике важности за очување у Европи, или обоје. Очување ових станишта и врста биљног и животињског света зависи од примене одређених пољопривредних пракси. Пољопривредни системи високе природне вредности карактеришу се употребом земљишта ниског интензитета, присуством полуприродне вегетације и разноврсности земљишног покривача. Један од корака ка примењивању пољопривредног концепта високе природне вредности у Републици Србији укључује идентификацију просторног

распрострањења пољопривредног земљишта високе природне вредности. Мапе пољопривредног земљишта високе природне вредности припремљене су у свим земљама

Вегетацију Рајца чине претежно површине обрасле под шумом и ливадама, док је мањи део под обрадивим пољопривредним земљиштем. У планинском пределу Рајца су повољни климатски и станишни услови за развој шумске заједнице. У нижим деловима планинског масива, где су терени равнији и где је средња температура виша, а количина падавина нешто мања, јављају се ксеротермне климатогене заједнице храстова, пре свега сладуна и цера. На већим надморским висинама клима је свежија и наведене храстове шуме смењују мезофилније варијанте храстових шума (цер, китњак и граб, китњак). Северне стране експозиције, као и простори са увалама имају доста влаге у земљишту и ваздуху, а мање топлоте, и на овим просторима се јављају мезофилне букве.

Шумска вегетација планинског предела Рајца резултат је природних и историјских фактора, као и утицаја географског положаја, климе, орографије, едафских и биотских фактора. На подручју Рајца, које се одликује сложеним рељефом, геолошком подлогом као и разноврсним земљишним покривачем, развили су се различити типови шумске вегетације.

У погледу квалитета букових шума посебно се истичу површине у 48, 49 и 50-ом одељењу ГЈ „Рајац–Острвица“, где су букова стабла витка, чиста од грана, великих висина, са потпуним склопом и где је ретка жбунаста и травната вегетација. У њима је констатовано присуство купине на мањим прогалама, али је иста мање висине и густине, тако да не омета несметано кретање кроз овако квалитетан и доступан предео букових шума. Ове шуме су погодне за шетњу јер нема травнате и жбунасте вегетације, а густо склоп крошњи стабала пружа пријатан осећај и по највећим летњим врућинама.

Посебну вредност овог квалитетног комплекса букових шума чине многобројни извори питке воде, али већина њих је каптирана, тако да вода мањим делом отиче кроз шуму, а већи део преко положених цеви одлази до околних домаћинстава

3) Да ли су општи и посебни циљеви усклађени са важећим документима јавних политика и постојећим правним оквиром, а пре свега са приоритетним циљевима Владе?

Република Србија према усвојеним стратешким документима (Просторни план Републике Србије од 2010. до 2020. године) у заштити природних и културних добара има за циљ: очување и проширење заштићених природних целина као и обезбеђење одрживог коришћења елемената природе и природе у целини, повећање површина под заштићеним природним добрима и унапређење и заштита природног и културног наслеђа као развојног ресурса.

Жељена промена се остварује у складу са документима јавних политика наведеним у оквиру одговора на питање 1.

Промена се остварује у оквиру важећих прописа, односно у складу са Законом о заштити природе којим је прописано да се проглашење споменика природе спроводи доношењем уредбе.

4) На основу којих показатеља учинка ће бити могуће утврдити да ли је дошло до остваривања општих односно посебних циљева?

На основу повећања укупне површине под заштитом до 9% територије Републике Србије који је био планиран у периоду до 2023. године, у складу са Програмом заштите природе Републике Србије за период од 2021. до 2023. године („Службени гласник РС”, број 53/21), односно Акционим планом за спровођење Програма заштите природе.

Остваривање општих односно посебних циљева је могуће на примеру очувања станишта, екосистема и врста, очување делова нетакнуте природе за научна истраживања, праћење стања и образовање, као и пружање прилике будућим генерацијама да искусе и бораве у областима које нису деградиране људским активностима итд.

Кључна питања за идентификовање опција јавних политика

1) Које релевантне опције (алтернативне мере, односно групе мера) за остварење циља су узете у разматрање? Да ли је разматрана „status quo” опција?

Узимајући у обзир значај локалитета, за остваривање циља разматране су опције да локалитет буде заштићен на покрајинском/регионалном или републичком нивоу и на основу досадашњег искуства превагнуло је мишљење да треба да буде заштићено на нивоу републике, а опција „status quo” није прихватљива јер је у супротности са општим и посебним циљевима.

2) Да ли су, поред регулаторних мера, идентификоване и друге опције за постизање жељене промене и анализирани њихови потенцијални ефекти?

Материја којом се уређује област заштите природе се не може устројити без постојања законског акта којим се уређују правила у заштити и очување заштићених подручја, тако да не постоје друге могућности за решавање уочених проблема.

3) Да ли су, поред рестриктивних мера (забране, ограничења, санкције и слично) испитане и подстицајне мере за постизање посебног циља?

Члановима 107. и 108. Закона о заштити природе за постизање посебног циља прописане су подстицајне мере.

Друге опције нису разматране јер су за постизање жељених промена прописане јасне процедуре Законом о заштити природе и пратећим подзаконским актима.

4) Да ли су у оквиру разматраних опција идентификоване институционално управљачко организационе мере које је неопходно спровести да би се постигли посебни циљеви?

Не, јер већ постоје националне институције које прате реализацију посебних циљева (Агенција за заштиту животне средине и др.).

5) Да ли се промена може постићи кроз спровођење информативно-едукативних мера?

Промену није могуће постићи кроз спровођење информативно-едукативних мера.

6) Да ли циљне групе и друге заинтересоване стране из цивилног и приватног сектора могу да буду укључене у процес спровођења јавне политике, односно прописа или се проблем може решити искључиво интервенцијом јавног сектора?

Да могу.

Циљне групе и друге заинтересоване стране из цивилног и приватног сектора су укључене у процес спровођења Закона, и то правна лица која могу бити именована за обављање послова заштите природе као управљачи заштићених подручја.

Обавеза за управљаче заштићених подручја да формирају Савет корисника заштићеног подручја. У циљу обезбеђивања интереса локалног становништва и корисника заштићеног подручја управљач оснива Савет корисника заштићеног подручја (у даљем тексту: Савет корисника). Савет корисника чине представници локалних самоуправа, организација и удружења чија се активност одвија на подручју заштићеног подручја и њега чине: по један члан из сваке општине заштићеног подручја, који се поименично делегира из сваке општине; један члан представник ловства кога именује ловачка комора Србије, из чланства регионалног одбора коморе коме територијално припада заштићено подручје; један члан из риболовачких

организација кога именује надлежна риболовачка организација; један члан представник пољопривредника са заштићеног подручја; један члан представник туристичких организација са заштићеног подручја; један члан представник локалних невладиних организација са заштићеног подручја. Прописано је да се у рад Савета корисника могу укључивати и други чланови носиоци права коришћења и експерти, са саветодавним гласом. Савет корисника доноси пословник о свом раду, као и препоруке о локално значајним стварима у оквиру законом прописаних мера које се тичу заштићеног подручја и упућује их управљачу заштићеног подручја. Надаље, прописано је да ради информисања становништва општина на чијој се територији налази заштићено подручје и усаглашавања њихових интереса са интересима заштићеног подручја, управљач заштићеног подручја сазива Савет корисника најмање једном годишње, као и да је корисник заштићеног подручја дужан да поштује мере које налаже управљач, а све у циљу извршавања законом поверених послова.

7) Да ли постоје расположиви, односно потенцијални ресурси за спровођење идентификованих опција?

Да, за спровођење идентификованих опција не захтева се ангажовање додатних ресурса, како кадровских, тако ни техничких.

8) Која опција је изабрана за спровођење и на основу чега је процењено да ће се том опцијом постићи жељена промена и остварење утврђених циљева?

Изабрана опција наведена је у одговорима овог прилога.

ПРИЛОГ 5:

Кључна питања за анализу финансијских ефеката

1) Какве ће ефекте изабрана опција имати на јавне приходе и расходе у средњем и дугом року?

Очување, унапређење, одрживо коришћење и приказивање природних и других вредности подручја Предела изузетних одлика „Рајац” спроводи се према плану управљања који доноси управљач на период од десет година, са садржином и на начин прописан законом којим се уређује заштита природе. За спровођење ове уредбе нису потребна средства из Буџета Републике Србије у 2023. години.

До доношења Плана управљања, управљач ће вршити послове на основу годишњег програма управљања који је дужан да донесе и достави на сагласност Министарству заштите животне средине у року од 60 дана од дана ступања на снагу ове уредбе. Годишњи програм управљања садржи нарочито: сажет приказ природних и других вредности заштићеног подручја, циљева заштите и одрживог коришћења, могућности и ограничења за њихово остваривање; детаљан приказ годишњих задатака на чувању, одржавању, унапређењу, приказивању и одрживом коришћењу заштићеног подручја за потребе науке, образовања, рекреације и туризма и укупног социоекономског развоја; приказ задатака на обележавању заштићеног подручја, заснивању информационог система и противпожарној заштити; приказ субјеката и организационих и материјалних услова за извршења програма, висине и извора потребних финансијских средстава.

На основу програма управљања заштићеног подручја за текућу годину на који је Министарство дало сагласност у складу са законом, субвенције се додељују управљачу. Додела субвенција врши по захтеву за доделу средстава субвенција за заштићена

природна добра од националног интереса које управљачи подносе на основу обавештења Министарства.

Изабрана опција неће имати веће утицаје на јавне приходе и расходе у средњем и дугом року.

2) Да ли је финансијске ресурсе за спровођење изабране опције потребно обезбедити у буџету, или из других извора финансирања и којих?

У складу са члановима 69. Закона о заштити природе средства за заштиту и развој заштићеног подручја обезбеђују се из: буџета Републике Србије, накнаде за коришћење заштићеног подручја, прихода остварених у обављању делатности и управљања заштићеним подручјем (коришћење уређених и погодних терена, коришћење имена и знака, услуге управљача и улазак у заштићено подручје), средстава обезбеђених за реализацију програма, планова и пројеката у области заштите природе, затим донација, поклона и помоћи и других извора у складу са Законом.

Средства потребна за спровођење ове уредбе у 2024. години обезбеђена су Законом о буџету Републике Србије за 2024. годину („Службени гласник РС“, бр. 92/23), у износу од 5.000.000,00 динара на Разделу 25 - Министарства заштите животне средине, Глава 25.0 – Министарство заштите животне средине, Програм 0405 – Заштита природе и климатске промене, Функција 560 – Заштита животне средине неklasификована на другом месту, Програмска активност 0002 – Подстицаји за програме управљања заштићеним природним добрима од националног интереса, Економска класификација 451 – Субвенције јавним нефинансијским предузећима и организацијама.

Средства за 2025. и 2026. годину биће обезбеђена у оквиру лимита на разделу Министарства надлежног за послове заштите животне средине.

Из буџета Републике Србије, а преко позиције Министарства заштите животне средине биће обезбеђена средства за суфинансирање програма управљања, а управљач заштићеног подручја има могућност да додатна средства обезбеди и из сопствене делатности, буџета локалне самоуправе, као и путем донација, поклона и помоћи и других извора у складу са Законом.

3) Како ће спровођење изабране опције утицати на међународне финансијске обавезе?

Неће утицати на међународне финансијске обавезе.

4) Колики су процењени трошкови увођења промена који проистичу из спровођења изабране опције (оснивање нових институција, реструктурирање постојећих институција и обука државних службеника) исказани у категоријама капиталних трошкова, текућих трошкова и зарада?

Неће проузроковати нове трошкове, па самим тим није потребно процењивати трошкове.

5) Да ли је могуће финансирати расходе изабране опције кроз редистрибуцију постојећих средстава?

Да, могуће је финансирати расходе изабране опције кроз редистрибуцију постојећих средстава.

6) Какви ће бити ефекти спровођења изабране опције на расходе других институција?

Изабрана опција неће проузроковати расходе других институција.

Кључна питања за анализу економских ефеката

1) Које трошкове и користи (материјалне и нематеријалне) ће изабрана опција проузроковати привреди, појединој грани, односно одређеној категорији привредних субјеката?

Изабрана опција ће Јавном предузећу „Србијашуме”, као управљачу Предела изузетних одлика „Рајац” проузроковати трошкове везане за управљање овим заштићеним подручјем. Управљач је дужан да на прописан начин Предела изузетних одлика „Рајац” и његове спољне границе најкасније у року од 12 месеци од дана ступања на снагу ове уредбе, као и да заснује дигиталну базу података, односно географски информациони систем о природним и створеним вредностима, непокретностима, активностима и другим подацима од значаја за управљање Предела изузетних одлика „Рајац” у року од две године од дана ступања на снагу ове уредбе.

Активности на обележавању Предела изузетних одлика „Рајац” и његових спољних граница, као и заснивање дигиталне базе података, односно географског информационог система о природним и створеним вредностима, непокретностима, активностима и другим подацима од значаја за управљање Предела изузетних одлика „Рајац” суфинансирају се из буџета Републике Србије, док ће остале активности, као што је успостављање чуварске службе, бити обавеза управљача.

Плански, контролисаним коришћењем ресурса обезбеђује се њихова одрживост и здрава животна средина. Ресурси се могу користити у процесима привређивања и економског развоја подручја као сировински потенцијал за развој различитих облика привреде, у првом реду пољопривреде, шумарства и туризма.

Вода је засигурно основна природна вредност, али потенцијално и један од главних ресурса овог простора. Заштита природе, у овом случају не подразумева неслагање са могућим коришћењем воде као ресурса. Вода се сада, чини се нерационално и неадекватно користи, али с обзиром на то да је водоснабдевање једна од приоритетних делатности или једноставније – основна потреба савременог друштва, мора се наћи начин, да се уједно заштити овај простор и његове природне вредности, али у перспективи и осигура довољно воде за опште потребе. То је засигурно могуће постићи, пре свега разумним газдовањем, чиме се неће довести у питање квалитет природе овог простора, тачније постојање овог природног добра.

Просторним планом општине Горњи Милановац и Љиг као и другим пројектима на поменутом простору и у широј околини предвиђена је изградња мини хидроелектрана.

С обзиром на то да се већи део простора природног добра налази ван свих привредних и већих саобраћајних токова, односно далеко од емисије штетних, загађујућих материја, може се констатовати да се квалитет ваздуха и земљишта задржао на задовољавајућем нивоу. То погодује развоју одређених привредних активности, које и саме могу бити значајан ресурс и у перспективи могу битно допринети оживљавању и развоју овог краја. Овде се пре свега мисли на пољопривреду и туризам. Ако се само спомену неки од новијих сегмената ових привредних грана, као што су органска пољопривреда или сеоски туризам, лако је закључити да подручје Рајца поседује добар потенцијал за њихов развој. Неке од поменутих активности су већ покренуте, али је још увек потребно доста времена и улагања, да би се оне развиле и достигле одговарајући ниво.

2) Да ли изабрана опција утиче на конкурентност привредних субјеката на домаћем и иностраном тржишту (укључујући и ефекте на конкурентност цена) и на који начин?

Изабрана опција не утиче на конкурентност привредних субјеката на домаћем и иностраном тржишту.

3) Да ли изабране опције утичу на услове конкуренције и на који начин?

Изабрана опција не утиче на услове конкуренције.

4) Да ли изабрана опција утиче на трансфер технологије и/или примену техничко-технолошких, организационих и пословних иновација и на који начин?

Изабрана опција не утиче на трансфер технологије и/или примену техничко-технолошких, организационих и пословних иновација.

5) Да ли изабрана опција утиче на друштвено богатство и његову расподелу и на који начин?

Изабрана опција не утиче на друштвено богатство и његову расподелу.

6) Какве ће ефекте изабрана опција имати на квалитет и статус радне снаге (права, обавезе и одговорности), као и права, обавезе и одговорности послодаваца?

Нова решења неће суштински имати ефекте на квалитет и статус радне снаге.

ПРИЛОГ 7:

Кључна питања за анализу ефеката на друштво

1) Колике трошкове и користи (материјалне и нематеријалне) ће изабрана опција проузроковати грађанима?

Предложена решења неће проузроковати додатне трошкове грађанима, привреди, посебно малим и средњим привредним друштвима јер не уводи нове обавезе у односу на обавезе које су прописане важећим Законом о заштити природе („Службени гласник РС”, бр. 36/09, 88/10, 91/10-исправка и 71/21).

2) Да ли ће ефекти реализације изабране опције штетно утицати на неку специфичну групу популације и да ли ће то негативно утицати на успешно спровођење те опције, као и које мере треба предузети да би се ови ризици свели на минимум?

Имајући у виду на је на простору предвиђеном за заштиту прописан режим заштите I, II и III степена, од чега је у 540,50 ha (30,51%) у државном власништву, 1.152,77 ha (65,07%) у приватном, 46,38 ha (2,62%) у јавном, 6,11 ha (0,34%) у друштвеном, 25,82 ha (1,46%) у црквеном и другим облицима власништва које се везује активна и проактивна заштита којим нису прописане ригорозне забране не постоји могућност штетног утицаја на неку специфичну групу.

Режим заштите I степена, укупне површине 85,27 ha, односно 4,81% површине Предела изузетних одлика „Рајац”, од чега је 81,23 ha (95,26%) у државној својини и 4,03 ha (4,74%) у приватној својини и обухвата локалитет „Велика провалија” и налази се на територији општине Љиг (КО Славковица).

Режим заштите II степена, укупне површине 1.029,46 ha, односно 58,11% површине Предела изузетних одлика „Рајац”, од чега је 128,51 ha (12,48%) у државном

власништву, 855,16 ha (83,06%) у приватном, 40,76 ha (3,95%) у јавном и 5,08 ha (0,49%) у друштвеном и обухвата следеће локалитете:

Режим заштите III степена, укупне површине обухвата површину од 656,85 ha, односно 37,08%, укупне површине Предела изузетних одлика „Рајац”, обухвата преостали део заштићеног подручја који није обухваћен режимом заштите I и II степена.

Највреднији делови Републике Србије се стављају под заштиту, између осталог и ради очувања природних активности које већ постоје на тим подручјима и које би се могле развијати и морале усмерити ка очувању основних вредности тог подручја, што и представља систем одрживог развоја, односно усклађеност економског и друштвеног развоја с једне стране и заштите природе друге стране.

Као најочуванији и најдрагоценији објекти природе и значајни центри биолошке разноврсности, заштићена подручја на територији Републике Србије стављена су под заштиту у складу са националним законодавством и међународним уговорима. Заштићена подручја у Републици Србији представљају подручја која по својим еколошким, биогеографским и другим карактеристикама представљају природне целине од изузетног значаја са екосистемима и пределима посебних вредности у погледу изворности, биолошке разноврсности, репрезентативних геоморфолошких, геолошких, хидролошких и других појава и процеса, као и културно-историјских вредности и антропофеномена насталих у интеракцији човека и природе.

Национални паркови, резервати, споменици природе, предели изузетних одлика и паркови природе представљају очувани део природе посебних природних вредности и предела, због којих имају трајни еколошки, научни, културни, образовни и здравствено-рекреативни значај.

Заштићена подручја у Републици Србији представљају природне целине од изузетног значаја са екосистемима и пределима посебних вредности у погледу изворности, разноврсности вегетације, флоре и фауне, репрезентативних геоморфолошких, геолошких, хидролошких и других појава и процеса, културно-историјске вредности и антропофеномена насталих у интеракцији човека и природе и као такви налазе се под заштитом државе. Стављају се у функцију спровођења укупне заштите и развоја природних ресурса и свих осталих вредности, специфичности и феномена, Законом о заштити природе („Службени гласник РС”, бр. 36/09, 88/10, 91/10-исправка и 71/21) и актима о проглашењу заштићених подручја, као добра од општег интереса.

3) На које друштвене групе, а посебно на које осетљиве друштвене групе, би утицале мере изабране опције и како би се тај утицај огледао (пре свега на сиромашне и социјално искључене појединце и групе, као што су особе са инвалидитетом, деца, млади, жене, старији преко 65 година, припадници ромске националне мањине, необразовани, незапослени, избегла и интерно расељена лица и становништво руралних средина и друге осетљиве друштвене групе)?

Мере изабране опције би позитивно утицале на лица са посебним потребама, развојем екотуризма, уређењем стаза и едукативних програма, посебно у руралним срединама а у складу са њиховим потребама и одрживим развојем.

Питања за која је процењено да нису релевантна за проблематику уредбе, изостављена су из Извештаја о спроведеној анализи ефеката за документ јавне политике.

Кључна питања за анализу ефеката на животну средину

1) Да ли изабрана опција утиче и у којем обиму утиче на животну средину, укључујући ефекте на квалитет воде, ваздуха и земљишта, квалитет хране, урбану екологију и управљање отпадом, сировине, енергетску ефикасност и обновљиве изворе енергије?

На подручју Предела изузетних одлика „Рајац” установљавају се режими заштите I, II и III степена. У складу са чланом 35. Закона о заштити природе: у III степену спроводи се проактивна заштита, где се могу вршити управљачке интервенције у циљу рестаурације, ревитализације и укупног унапређења заштићеног подручја, развој села и унапређења заштићеног подручја, развој села и унапређење сеоских домаћинстава, уређење објеката културно-историјског наслеђа и традиционалног градитељства, очување традиционалних делатности локалног становништва, селективно и ограничено коришћење природних ресурса и простора; у II степену – активна заштита ради очувања и унапређења природних вредности, посебно кроз мере управљања популацијама дивљих биљака и животиња, одржање и побољшање услова у природним стаништима и традиционално коришћење природних ресурса; у I степену – строга заштита, спроводи се на заштићеном подручју или његовом делу са изворним или мало измењеним екосистемима изузетног научног и практичног значаја, којом се омогућавају процеси природне сукцесије и очување станишта и животних заједница у условима дивљине.

2) Да ли изабрана опција утиче на квалитет и структуру екосистема, укључујући и интегритет и биодиверзитет екосистема, као и флору и фауну?

Изабрана опција позитивно утиче на квалитет и структуру екосистема, укључујући и интегритет и биодиверзитет екосистема, као и флору и фауну, јер се обезбеђује очување станишта, екосистема и врста, очување изворне генетичке разноврсности, одржавање природних еколошких процеса, очување структурних одлика пејзажа, очување делова нетакнуте природе за научна истраживања, праћење стања и образовање, пружање прилике будућим генерацијама да искусе доживљај и ужитак у областима које нису деградиране људским активностима у дужем временском периоду, очување суштинских природних одлика и квалитета средине за дужи временски период, омогућавање јавног приступа ради задовољења духовних и физичких потреба посетилаца на начин којим се неће пореметити природне одлике подручја, пружање могућности локалном становништву да очува традиционални начин живота у складу са потенцијалима подручја, спречавање делатности које могу да наруше заштићено подручје, усклађивање потреба локалних заједница са вредностима подручја, очување склада природе, традиционалних и културних вредности, наставак традиционалног коришћења ресурса, градње, друштвених и културних манифестација, поспешивање начина живота и делатности које су у складу са природом и створеним вредностима.

3) Да ли изабрана опција утиче на здравље људи?

Изабрана опција позитивно утиче на здравље људи.

4) Да ли изабрана опција представља ризик по животну средину и здравље људи и да ли се допунским мерама може утицати на смањење тих ризика?

Изабрана опција не представља ризик по животну средину и здравље људи али се уводи нова дефиниција којом се дефинише начело предострожности, када постоји претња настанка значајне или неповратне штете за заштићено природно добро,

значајног негативног утицаја на циљеве очувања или целовитости еколошке мреже, недостатак научних података неће бити узет као разлог за недоношење одлуке, одлагање или непредузимање мере за спречавање угрожавања и деградације природе.

5) Да ли изабрана опција утиче на заштиту и коришћење земљишта у складу са прописима који уређују предметну област?

Изабрана опција не утиче на заштиту и коришћење земљишта у складу са прописима који уређују предметну област.

ПРИЛОГ 9:

Кључна питања за анализу управљачких ефеката

1) Да ли се изабраном опцијом уводе организационе, управљачке или институционалне промене и које су то промене?

Изабраном опцијом не уводе се организационе, управљачке или институционалне промене.

2) Да ли постојећа јавна управа има капацитет за спровођење изабране опције (укључујући и квалитет и квантитет расположивих капацитета) и да ли је потребно предузети одређене мере за побољшање тих капацитета?

Постојећа јавна управа има капацитет за спровођење изабране опције.

3) Да ли је за реализацију изабране опције било потребно извршити реструктурирање постојећег државног органа, односно другог субјекта јавног сектора (нпр. проширење, укидање, промене функција/хијерархије, унапређење техничких и људских капацитета и сл.) и у којем временском периоду је то потребно спровести?

За реализацију изабране опције није било потребе извршити реструктурирање постојећег државног органа, односно другог субјекта јавног сектора, који у складу са чланом 101. Закона о заштити природе обављају управне послове заштите природе као и Завода за заштиту природе, који у складу са чл. 102. и 103. Закона о заштити природе обавља стручне послове заштите природе и природних добара која се налазе на територији Републике Србије.

4) Да ли је изабрана опција у сагласности са важећим прописима, међународним споразумима и усвојеним документима јавних политика?

Да, изабрана опција је у сагласности са важећим прописима, међународним споразумима и усвојеним документима јавних политика.

5) Да ли изабрана опција утиче на владавину права и безбедност?

Не, изабрана опција не утиче на владавину права и безбедност.

6) Да ли изабрана опција утиче на одговорност и транспарентност рада јавне управе и на који начин?

Да, изабраном опцијом у изменама и допунама Закона о заштити природе прописано је да се, уколико је за подручје донет акт о заштити, а на интернет страници је постављено обавештење о извршеној ревизији подручја са коригованим режимима

заштите, примењују мере прописане ревизијом подручја приказане у студији заштите из члана 42. став 1. Закона, чиме се отклањају одређене недоумице у досадашњој пракси у погледу примене мера у случајевима када се ради о ревизији заштите, а до доношења новог акта о заштити подручја.

Такође, прописано је да Министарство у току јавног увида на својој интернет страници објављује стручну основу из члана 42. став 2. Закона.

7) Које додатне мере треба спровести и колико времена ће бити потребно да се спроведе изабрана опција и обезбеди њено касније доследно спровођење, односно њена одрживост?

Јачање система управљања, сарадња са управљачима и контрола њиховог рада реализована је кроз пружање стручне помоћи запослених у ресорном министарству при изради управљачких докумената, одржавање консултативних састанака и сарадњу на терену. Континуирано се одржавају састанци са управљачима и корисницима заштићених подручја.

ПРИЛОГ 10:

Кључна питања за анализу ризика

1) Да ли је за спровођење изабране опције обезбеђена подршка свих кључних заинтересованих страна и циљних група? Да ли је спровођење изабране опције приоритет за доносиоце одлука у наредном периоду (Народну скупштину, Владу, државне органе и слично)?

Јавни увид о нацрту уредбе о проглашењу и студији заштите Предела изузетних одлика „Рајац”, одржан се у трајању од 20 дана, од 1. Јуна 2024. године до 20. јуна 2024. године.

Нацрт уредбе о проглашењу Предела изузетних одлика „РАЈАЦ” и Студија заштите са картографском документацијом (у даљем тексту: документи о заштити), које је на основу овлашћења сходно чл. 102. и 103. Закона о заштити природе израдио Завод за заштиту природе Србије, Београд, биће изложени на јавни увид сваког радног дана од 10⁰⁰ до 13⁰⁰ часова у просторијама Министарства заштите животне средине, Београд, Омладинских бригада 1, соба 668 и Завода за заштиту природе Србије, Београд, Јапанска 35, као и на сајту Министарства заштите животне средине и Завода за заштиту природе Србије.

Физичка и правна лица могла су у току трајања јавног увида, закључно са 20. јуном 2024. године, доставити у писаној форми примедбе на документа о заштити Министарству заштите животне средине:

- поштом или на писарницу, са назнаком ПИО „РАЈАЦ” – Јавни увид о заштити,
- електронским путем на e-mail адресу aleksandra.doslic@eko.gov.rs

ЈАВНА РАСПРАВА О ДОКУМЕНТИМА О ЗАШТИТИ одржана је 20. ЈУНА 2024. године, године и то:

- са почетком у 10.00 часова у просторијама Општине Љиг, Карађорђева 7, сала 21;
- са почетком у 13.00 часова у просторијама Општине Горњи Милановац, Таковска 2, Велика скупштинска сала.

У оквиру јавне расправе биће разматране примедбе достављене током јавног увида.

Јавној расправи присуствовали су:

- представници Министарства заштите животне средине;
- представници Завода за заштиту природе Србије;
- представници општине Љиг;
- представници ЈП „Србијашуме”;
- заинтересоване стране;

Примедбе на документа о заштити у току трајања јавног увида и јавне расправе званично су доставили ЈП „Србијашуме”, Београд и Општина Љиг и друге заинтересоване стране.

Након истека продуженог рока за достављање примедби констатовано је да ни једна примедба није достављена на адресу Министарства.

Министарство заштите животне средине и Завод за заштиту природе Србије размотрили су дате примедбе и дали усаглашене одговоре. Министарство заштите животне средине је размотрило све примедбе које су дате на нацрт акта о проглашењу у току трајања јавног увида (примедбе су достављене електронски путем мејла и званично поштом) и током одржаних јавних расправа. Подробно је разматрана свака примедба и сугестија која је била дата у циљу доношења акта у најбољем интересу свих, а првенствено у интересу заштите природе и вредности предметног подручја. Примедбе и сугестије које су значајне са становишта заштите и унапређења заштите подручја предложеног за заштиту прихваћене су и уграђене у предлог акта.

Извештај о спроведеном јавном увиду, јавној расправи и јавној презентацији нацрта уредбе о проглашењу и Студије заштите Предела изузетних одлика „Рајац” објављен је на сајту Министарства заштите животне средине.

У складу са чланом 39а Пословника Владе, прикупљена су мишљења: Министарства финансија, Министарства привреде, Министарства туризма и омладине, Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде, Министарства рударства и енергетике, Министарства државне управе и локалне самоуправе, Министарства одбране, Министарства унутрашњих послова, Министарства за европске интеграције, Министарства науке, технолошког развоја и иновација, Министарства информисања и телекомуникација, Министарства културе, Министарства просвете, Канцеларије за информационе технологије и електронску управу, Републичког секретаријата за законодавство као и Републичког секретаријата за јавне политике, ради усвајања на Влади.

2) Да ли су обезбеђена финансијска средства за спровођење изабране опције? Да ли је за спровођење изабране опције обезбеђено довољно времена за спровођење поступка јавне набавке уколико је она потребна?

За спровођење ове уредбе нису потребна средства из Буџета Републике Србије у 2023. години.

У 2024. и 2025. години финансијска средства биће планирана у оквиру лимита на размену министарства надлежног за послове заштите животне средине који ће бити опредељени од стране Министарства финансија у складу са билансним могућностима.

3) Да ли постоји још неки ризик за спровођење изабране опције?

За спровођење изабране опције не постоји још неки ризик.

ИНФОРМАЦИЈА О СПРОВЕДЕНИМ КОНСУЛТАЦИЈАМА У ТОКУ ИЗРАДЕ ПРЕДЛОГА/ НАЦРТА ПРОПИСА

1) Да ли су у току израде предлога/нацрта прописа спроведене консултације са циљним групама и заинтересованим странама* (ако нису спроведене потребно је навести разлог)?

Не. Одржане су јавне расправе у оквиру којих су спроведене и консултације са свим заинтересованим странама.

2) У ком временском периоду су спроведене консултације?

3) Које методе/технике консултација су коришћене (фокус група, округли сто, полуструктурирани интервју, панел, анкета, прикупљање писаних коментара, итд.)?

4) Ко су били учесници консултативног процеса?

5) Које примедбе, сугестије и коментари упућени током спровођења процеса консултација су прихваћени и уврштени текст у предлога/нацрта прописа?**

6) Које примедбе, сугестије и коментари упућени током спровођења процеса консултација нису уважени и који су разлози за њихово неприхватање?**

* Циљне групе и заинтересоване стране чине представници релевантних организација цивилног друштва, струковних удружења и научно-истраживачких организација, као и представници јавне управе, укључујући и релевантне органе државне управе.

** Пожељно је представити упућене примедбе, сугестије и коментаре на:

- начела и сврху уређења односа у пропису;
- разраду и прецизирање појединачних решења.

